

B 179424

SZTE Egyetemi Könyvtár

Egyetemi Gyűjtemény

1

HELYBEN

OLVASHATÓ

Családtörténet, helytörténet

Pályázatok a magyar államalapítás
ezredik évfordulója tiszteletére

*Szerkesztette
Szegeő László*

BELVEDERE
MERIDIONALE

Füzetek 1.
2000

Családtörténet, helytörténet

Belvedere füzetek 1.

Családtörténet, helytörténet

(Pályázatok a magyar államalapítás ezredik évfordulója tiszteletére)



Szerkesztette
Szegefű László

Szeged
2000

A pályázat kiírása, lebonyolítása, értéklése és e kiadvány megjelentetése
az Emberközpontú Fenntartható Társadalomért Alapítvány,
a Belvedere Meridionale Alapítvány,
a Magyar Történelmi Társulat Csongrád Megyei és Szegedi csoportja,
és a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kara
Történettudományi Tanszéke
összefogásának eredményeként jött létre a
Magyar Millenniumi Kormánybiztosi Hivatal támogatásával.



Az annotációkat készítették:

Balogh Erika

Dr. Bezdán Sándor

Dr. Kováts Zoltán

Nyulassy Ágnes

Dr. Rácz Lajos

Dr. Szegfű László

Dr. Zakar Péter

Zalai Anita

B 179424

Előszó

A magyar államalapítás ezredik esztendejét, a kereszténység felvételének millenniumát a sors különleges kegyelméből együtt ünnepelhetjük Krisztus születésének kétezredik évfordulójával. Így szinte magától értetődően fordul figyelmünk a keresztény kultúrkörben kiemelt fontosságú család és a családi megélhetést biztosító környezet felé. Úgy tűnik – és ezt pápai enciklikák éppen úgy megerősítik, mint felelős politikai elemzések –, a 20. század világégéseivel, elembertelenedett intézményeivel, népirtásaival, a morál fellazításával, a globalizációval, a fogyasztói szemlélet, az élvhajhászás s a vele járó féktelen önzés hirdetésével, a születés és halál kérdésében favorizált antihumánus propagandájával szinte az élet minden frontján összehangolt támadást intézett a család, mint a társadalom alapegysége ellen. Ezt a kesztyűt próbáltuk meg a magunk szűkös lehetőségei közepette felvenni, s a határainkon belüli s túli magyar „nemzet” figyelmét e problémára terelni.

A család emberi közösségekben férfiak és nők biológiai kapcsolatára épülő, történetileg meghatározott szervezett, legkisebb társadalmi alapegység. A férfi és nő olyan társadalmiasult kapcsolata, tartós együttélése, amelynek feltételeit közösségi szabályozók (szokások, hagyományok, kötelezettségek és tilalmak) jelölik ki, s célja a társadalom reprodukálása, tagjainak szaporítása, gyermekeik ellátása, védelme és nevelése. A család biológiai, gazdasági és szociális összetartozás: lakó-, munka- (termelő- és fogyasztó-) tulajdon-, rokoni, élet- és jogközösség. A család lakóhelye (tűz- és hálólhely) a közösség egészén belül elkülönül ugyan, de tagjai a közösség mindennapi életének nem és kor szerint megosztott kollektív tevékenységébe betagozódnak. A család tagjait a rokonsági és leszármazási rendszerben külön elnevezésekkel határozták meg. Formái: a kis-család, amely a férjből, a feleségből és közös gyermekeiből álló társadalmi és gazdasági egység, ill. a nagy-család, amelynek férfirokonsága az apából és leszármazottáiból állt, a fiak házasságkötése révén ezek feleségeivel és leszármazottaival gyarapodott három-négy generáció együttélése.

A családok története végig kíséri történelmünket a kezdetektől (már Gardízi ír házassági szokásainkról) napjainkig. Azt az életteret, ahol a család megélhetését biztosítani tudja, a helytörténet vizsgálja – a középkori oklevelek sztereotípiái szerint: „a házat és háznépet, a birtoklást, a birtokot tartozékaival, szántókkal, művelt és megműveletlen földekkel, rétekkel, legelőkkel, mezőkkel, kaszálókkal, erdőkkel, cserjésekkel, hegyekkel, völgyekkel, szőlőskertekkel és szőlőhegyekkel, vizekkel halastavakkal, lefolyó vizekkel és malomhelyekkel” stb. Természetesen a közösségi élet minden jogával és kötelezettségével, a munkalehetőségekkel, a kultúra és oktatás minőségével, vallási hovatartozásával és minden más vonatkozásával.

A kettő – miután a történelem térben és időben zajlik – elválaszthatatlan egymástól, ezért írtuk ki tehát a magyarság egésze számára ezt a pályázatot abban a reményben, hogy egyesek családi létük földrajzi környezetét kiemelve helytörténeti dolgozattal pályáznak, mások a tájban élő családjuk történetével örvendeztetnek meg bennünket.

Ennek a várákozásunkon felül jól sikerült pályázatnak az ismertetésére készült jelen kötetünk, amely a legfontosabb dokumentumok bemutatása mellett tartalmazza valamennyi pályázó művének annotált bibliográfiáját is.

Minden helytörténet és családtörténet iránt érdeklődő megtisztelő figyelmébe ajánljuk.

Dr. Szegfű László



Annotációk

ANTALNÉ NAGY MAGDOLNA

Riportok az abonyi parasztság életéből az 1950-es évekből

Abony, 2000, 18 p.

A pályázó dolgozatát Abony város történetének leírásával, és földrajzi elhelyezkedésének bemutatásával kezdte. A pályamunka hét beszélgetést tartalmaz, amelyekben az Abonyban, illetve a várost övező tanyavilágban élő egykori gazdálkodók számoltak be az erőszakos kollektivizálás helyi történeteiről.

48/225

ARTIM KRISZTINA

Gyermek a társadalomban. (Borsodi lokális esettanulmányok)

Edelény, 2000, 69 p., mell. 11 p.

A tanulmány írója munkáját szakdolgozatként megvédte a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának történelem szakán. Bevezetésében a gyerekekkel foglalkozó hazai irodalom sokrétű (történeti, néprajzi stb.) bemutatása után a polgári Magyarország gyermekeit érintő jogalkotásával foglalkozik, majd országos kitekintéssel elemzi Miskolc és környékén a dualizmus korában élt gyermekek sorsát. Külön fejezetben tárgyalja lokális példákkal alátámasztva a századforduló gyermekvédelmének történetét. A dolgozat utolsó fejezete az, amely pályázatunk céljainak leginkább megfelel, a Herman Ottó Múzeum egy – 1907-1908 karácsonyán keletkezett – kéziratos gyermeknaplója alapján mutatja be Keresztessy Elemérnek, a helyi református főgimnázium tanulójának életét. A dolgozat jó stílusú, precízen adatolt, kiváló, továbbgondolásra érdemes, de már jelen formájában is kiadásra érett gyermekvédelmi, pedagógia- és történeti értekezés.

112/309

ÁDÁM MAGDOLNA

Kány közelmúltja és jelene

Miskolc, 2000, 22 p., fotók, betlehemes vers

A település nevééről és kialakulásáról ír kezdetben a szerző, majd röviden a népességről és a természeti-gazdasági viszonyokról. A dolgozat második részében érdekes beszélgetésekben bontakozik ki a központoktól távol eső falu gondja-öröme. Az általános hanyatlás mellett pozitívum a lakosság összetartása, kölcsönös segítése.

18/356

ÁGOSTON ILONA LÁSD BÁLINT JÁNOSNÉ, DR.

ÁGOSTON LÁSZLÓ, T.

A Lenkeyek Zádorfalván és Egerben

Budapest, 2000, 30 p.

Lírai bevezető után, melyből kiderül, hogy regényírói szándékból gyűjtött anyaggal indult a kutatás, de végül szerencsésen családi iratok kötege állt a szerző rendelkezésére. A család eredetét a 13. századig vezeti vissza Ila Bálint, Forgón Mi-

hály és mások alapján, de a dolgozat középpontjában a Lenkey-fivérek élete és 1848/49-es szereplése áll. Szép dolgozat.

66/68

BAJAI JÓZSEF

Egy család exodusa az 1848/49-es magyar szabadságharc viharában

Split (Horvátország), 2000, 23 p.

A szerző saját családja egyik ágának – anyai dédnagyszülei – viszontagságait mutatja be. Szakirodalom alapján ismerteti az 1848/49-es délvidéki eseményeket, melyek során 1849-ben többször a magyarok családotól menekülni kényszerültek. Nevezett anyai dédapja ekkor kb. 2 évesen elszakadt szüleitől. Az események elemzéséből arra a konzekvenciára jut, hogy zombori, vagy környékbeli magyar család gyermeke volt az elhagyott (éppen ezért eredeti nevén sem ismert) dédapja. Szép oknyomozó munka.

25/117

BAJKA ZOLTÁNNÉ FEJÉR KATALIN

Szülőfalu történetéből – Tatrang (Barcaság)

Sepsiszentgyörgy, 2000, 20 p. + mell.

A dolgozat egy szubjektív családtörténeti esszére, valamint egy helytörténeti részre osztható. Az első rész a szerző életét tárgyalja érzékletesen festve le egy barcasági család hétköznapijait. A helytörténeti rész rövid és átfogó tájékoztatást nyújt Tatrang történetéből és a falu népszokásairól. Összességében a mű megrendítő tanúságtétel a barcasági magyarság megmaradásért vívott küzdelemről.

5/2

BALÁZS KATALIN

Öröktűz. (A székelyszerzi Derzsi család története)

Veresegyház, 2000, 24 p.

Reményik Sándor hasonló című versével kezdődik a dolgozat, s a szülőföld iránti hajlandósággal indokolva vázolja a Derzs, Derzsi név eredetét, elterjedtségét, (kiemelve a költő Derzsi Sándort), a Kányádi Derzsi család nemesi múltját, címerét, családfáját, ősjegyzékét. Jól dokumentált összefoglalás.

3/41

BANDER ERZSÉBET MÁRIA LÁSD KÁDÁR MIKLÓSNÉ

BARKÓCZY LÁSZLÓ

A Barkóczy család története

(H. n.), 2000, 27 p. 6 t.

A család történetét (óvatosan) a 14. századtól dolgozza fel, külön fejezet foglalkozik a családnév eredetével. Ősjegyzéke példás, családfája áttekinthető. Jól beleillic a nemesi családok történetét bemutató legújabb kutatások sorába, levéltári és szakirodalmi anyagát jól hasznosítja.

20/79

BÁLINT JÁNOSNÉ ÁGOSTON ILONA, DR.

Eltűntnek nyilvánítva (1945. december 15.)

Szeged, 1999, 97 p.

A szerző édesapjára vonatkozó emlékeit örökíti meg utódai számára, apja hátra maradt 84 levelére és családi visszaemlékezésekre építve. Röviden visszatekint 1751-ig, majd atyai nagyszüleit, apja gyermekkorát, ifjú korát, házasságát írja le. Katonaéveitől már elsősorban az említett leveleket állítva középpontba (a 26. oldaltól szinte antológia jelleggel). Végül a hadifogság és a szökés vélhető következményei, s a csonkán maradt család élete zárja a művet. A 26. oldaltól mellékletek találhatók. Csodálatosan szép emlékéllítás egy „eltűnt” magyar katonának.
114/319

BÁLINT JÁNOSNÉ ÁGOSTON ILONA, DR.

A Weigler család története

Szeged, 2000, 41 p. 16t.

A németországi Würtembergből 1742-ben hazánkba települt család nagy gondossággal (az ősjegyzéket archontológiai kiegészítésekkel adja) beleszöve saját kutatásainak történetét is, bár külön fejezetként is szerepel az „adatgyűjtés”, amely a dokumentumok jelentős részének megsemmisülése után főleg családi hagyományra megy vissza. Családfa táblázatán (nagyon sok kérdőjellel) többszáz fő szerepel. Külön megírja függelékben a bajorok köztörténetét eredetüktől, s szintén vázlatosan a család eredeti lakhelyének Würtembergnek történiáját. Mellékletei rendkívül vegyesek (térképek, levelek, hivatalos iratok stb.)
114/319b

BÁLINT TIBORNÉ KOVÁCS JÚLIA, DR.

Kerekések, Kovácsok és mások Magyarlápóson, a ködbevesző múlt időkben

Kolozsvár, 2000, 26 p. 20 mell.

A szerző lírai hangú előszó után a Kerekes és Kovács család iratgyűjteményére és visszaemlékezéseire építi művét, így hangvétele is mindvégig szubjektív marad, de ez nem válik a munka kárára. A magyarországi örmények történiájához is sok értékes adattal járul. Gazdag mellékletek kéziratok kommentárokkal.
50/231

BÁN JÓZSEF

Táplálkozási szokások a mezőkövesdi matyóság körében

Mezőkövesd, 2000, 21 p. (3) p.

Mezőkövesd rövid – mintegy bemutató – története után a szerző saját gyűjtését – melyet többnyire rokonaitól hallott, illetve ő maga megismert – közli. Az egyes fejezetek a matyók legfontosabb élelmiszereinek leírását és az ételek elkészítését adják. Ezen kívül kitér az ünnepi eledlekre és a helyi sajátosságokra is. Végezetül a konyha és a tűzhely leírása következik, s a summások étkezési szokásai. Összegzésében a szegényes táplálkozás okait keresi.
74/65



BÁRDINÉ BÉKÉSI MÁRIA

Békés és a Békésiek

Békés, 2000, 10 p.

Az első öt oldalon a szerző városának múltját mutatja be röviden. A második rész a családtörténet, melynek első érdekessége a városnévvel való egyezés. Az egyházi anyakönyvekre és visszaemlékezésekre épülő feldolgozást képek és a családfa illusztrálják 39/111

BEDŐ ÁKOSNÉ BÍRÓ ROZÁLIA

Családtörténet

Barot, 2000, 10p. 3t.

Az 1224-től adatolható Barot község történetének rövid, de körültekintő bemutatása után a 19. század közepétől (3. őstől: a dédszülektől) családja történetét vetíti elénk nagy beleérzéssel, bölcs életszemlélettel, igazi „erdélyi alapossággal”, a hangsúlyt a fő vonalat képező „pedagógusokra” helyezi, s nem téveszti szem elől a hazánkba szakadt rokonságot sem.

112/143

BENCÉNÉ FEKETE ANDREA

A Kaposvári Zrínyi Ilona Államilag Segélyezett Községi Polgári Leányiskola

Kaposvár, 2000, 91 p. 3 p. mell.

A pályamunka a polgári iskolák történetét, azon belül a kaposvári Polgári Leányiskola történetét dolgozta fel áttekinthetően, nagy részletességgel. A dolgozat 6-7. fejezete (melynek elbírálását kérte) az iskola megalapításának, működésének, történetéről szól. A tanítás tartalmával nevelési módszereikkel is részletesen foglalkozik a meglett források segítségével, mindezt kiegészíti az órán kívüli tevékenységek leírásával.

147/75

BERETVÁS ILONA LÁSD KISS GYÖRGYNÉ

BÉKÉSI MÁRIA LÁSD BÁRDINÉ BÉKÉSI MÁRIA

BÍRÓ DONÁT

Adatok a Mezőség keleti peremén fekvő néhány betelepülés történetéhez

Szászrégen, 2000, 21p. + mell.

A Mezőség általános képe mellett különös figyelemmel van a szerző a keleti régióra. A gazdasági-, társadalmi viszonyok mellett kitér az egyházi és oktatási viszonyokra is. A nemzetiségi összetétel ugyancsak motiválta a helyi társadalmak A községeket néhány sajátos megnyilvánulásukkal jellemzi a pályázó.

96/221

BÍRÓ KATALIN LÁSD FEKETÉNÉ BÍRÓ KATALIN

BÍRÓ PÉTER

Családtörténeti pályamunka

Marosvásárhely, 2000, 3 p.

A rövid értekezés a gyermekkor felidézésével indul, a nagyszülők dicséretével, a falvédő varrottasok elemzésével. A háborús forgatagban a családok várakozását nem mindig teljesítette az Ég.

136/386

BÍRÓ ROZÁLIA LÁSD BEDŐ ÁKOSNÉ

BOÉR JENŐ

Lindenfeld (Rövidített változat)

Temesvár, 2000, 9 p.

Lindenfeld Románia területén a Bánságban található kis falu, melyet németek laktak, akiket a 18. században telepítettek ide. A szerző saját élményei, rokonai elbeszélései alapján bontakozik ki előttünk Lindenfeld elhelyezkedése, lakóinak sorsa (az elvándorlás megélhetés hiányában). A fotók jól illusztrálják a fokozatos pusztulót, ma már romokban álló, lakatlan települést.

95/9

BOGYAY ISTVÁN

A nagymadai és várbogya Bogyay család története

Ceglédbercel, 2000, 18 p., mell.157 p.

A családtörténet és társadalomtörténet összefüggéseinek taglalása után a szerző utal legfontosabb forrásaira (Országos Levéltár, egyházi levéltárak, anyakönyvek, emlékezések stb.). A család múltjában a 13. századig megy vissza a szerző, és a közel-múltig követi az elágazásokat. Ezek igazolására a családfák sokaságát készítette el.

71/313

BOKORNÉ CSÓKÁSI EDIT

Szilágypér

Szilágypér, 2000, 6p. + mell.

A Szatmár megyei község földrajzi, névtani, történeti meghatározása után a szerző a kora újkori betelepülést elemzi (pl. egyház, iskola). A társadalomról, a földesúr-jobbágy viszonyról, ill. a későbbi századok gazdasági, kulturális helyzetének áttekintésével kapunk képet.

94/266

BORBÉLY GÁBOR

Lapok Biharfélegyháza múltjából

Biharfélegyháza, 2000, 19 p., melléklet 2 p.

A szerző Biharfélegyháza történetét tekinti át a középkortól napjainkig, a település történetét beillesztve a regionális, illetve az országos történelem menetébe. Biharfélegyháza természeti földrajzi bemutatását a település középkori története követi, majd a kora újkori fejezetben külön hangsúlyt kap a hajdú kiváltság megszerzésének története. Az újkori fejezetben a szerző foglalkozik település környékének birtokviszonyaival, a hajdú kiváltságok megőrzéséért folytatott küzdelemmel. A 19. és a 20. századot tárgyaló fejezetet demográfiai és néprajzi alfejezetek egészítik ki.

154/175

CSAJKA GIZELLA

A kisteleki Csajka család története

Szolnok, 2000, 23,(3) p. ,28 t.

A dolgozat rövid bevezetőjét az ősjegyzék követi az 1820-ban Morvaországban született Cejka Joseffel indítva, a jelesebb családtagokra részletesen is kitérve, egy igazi vasutas dinasztia történetét rajzolja elénk. Függelékében kitér a család nevének változásaira, illetve a kisteleki névrokonokra is. Mellékletében – kiírásunknak megfelelően – fénymásolatban közli a legfontosabb dokumentumokat. Nagyon szépen adatolt, genealógiai felkészültségről tanúskodó munka.

72/38

CSARMASZ JÁNOS

A Csarma(s)z család története

Ajka, 2000, 5 p. mell. 35 p.

A családnév eredetének kutatása után az e néven fellelhetők rokonsági kapcsolatait taglalja az 1700-as évekig visszanyomozva. A mű a szerző szerint még nem kiértelt, ám a számítógépre vitt adatokat 34 oldalon közli. Függelékében további térképek és dokumentumok találhatók.

22/332

CSERNÁTONI JÓZSEF

Radnótfája történetének rövid ismertetése

(H. n.), 2000, 12 p., 17 p. hivatkozás, 4 p. melléklet

A ma Szászrégenhez tartozó egykori község középkori forrásainak áttekintése után a szerző a kora újkor emlékeinek elemzését végzi el. Különös tekintettel az egyházra és iskolára. Értékes összefoglalások és utalások olvashatók a lelkészekről és tanítókról.

130/381

CSÓKÁSI IRÉN LÁSD BOKORNÉ CSÓKÁSI IRÉN

CZÉGÉ ANDREA GIZELLA

Fájdalmas visszatekintés (5 dolgozat)

Nagyszalonta, 2000, 38 p.

Az 1. dolgozat "Fájdalmas visszatekintés" címmel a nagyszalontai zsidóság meghurcoltatásának tragikus mozzanatait foglalja össze. A 2. dolgozat „Keserves esztendő emléke” címen a magánélet viszontagságait mutatja be a háború és politika viharában. 3. dolgozat „Az izraeliták múltja és jelene Nagyszalontán”. Kb.1840-től tekinti át a zsidó népesség betelepülését és növekedését, majd fogatkozását. A 4. dolgozat „A nagyszalontai református templom igaz története” címen a 17.századtól tekinti át a templom sorsát. Az 5. dolgozat „Nicsevo, nicsevo, szkoro damoj!” címmel az oroszországi munkatáborról írt.

26/260

CZINEGE MENYHÉRTNÉ

A párválasztás és házasságkötés szokásai Nagybárkányban

Nagybárkány, 2000, 78 p., 7 p. mell.

A dolgozat megírását családi emlékek inspirálták. Egy olyan eldugott kis palóc falu házasságkötési szokásaival találkozunk, melyet még nem gyűjtött fel senki. A IV/2-IV/5-ig fejezetek elbírálását kérte a pályázó. Családja lakodalmait írta meg részletesen, forókkal színesítve. A lakodalom ABC-jét ismerhetjük meg a leánykéréstől az első gyermek megszületéséig, s azt is, miként változnak a szokások az idő haladtával.

31/234

DABÓCZI VIKTÓRIA

Vác Árpád-kori emlékei

Kismaros, 2000, 40 p.

A dolgozat először áttekinti a város Árpád-kori történeti fejlődését. A szerző a településtörténet részletes elemzését a kora Árpád-kori temetők részletes bemutatásával kezdi. Ezután a váci püspökség történetét vázolja fel, majd Vác Árpád-kori püspökeinek bemutatása következik. Magának a településnek a leírása az eredeti „Magyar város” történetével, az itt fellelhető régészeti leletek tanúsága alapján bontakozik ki. Ezt követi a tatárjárás utáni új telepítésű „Német város”-nak a fentihez hasonló tagolású elemzése. A tárgyi emlékek bemutatását a városnak e történeti korra vonatkozó írásos emlékeinek összegyűjtése követi.

12/71

DADAY JÁNOS

Barangolások a Bihar-hegységben (Czárán Gyula nyomdokain)

Nagyvárad, 1999, 176 p.

(Versenyen kívül – nyomtatásban megjelent mű)

Az 1997-ben kelt első kiadás után 1999-ben jelent meg ez a bővített változat az Erdélyi-Sziget-hegység nagy szerelmesének tollából ismeretterjesztő szándékkal, bár megjárta a Hannoveri Könyvvásárt is. A szerző Seprősi Czárán Gyula (1847-1906) emlékének – aki szellemi ősenek tekinthető – ajánlja munkáját.

A kötet esszyszerű rövid értekezésekben szól a nagy elődökről (Czáránról értelem-szerűen négy cikkben is; Erdélyi Ferenc, Papp Lajos, Mátyás Vilmos stb.), neves barlangokról (Zichy-, Czárán-barlang), Biharfüred és menedékháza történetéről, a Pádis-Galbina és a Bisztra patakok vidékéről, Szeleczy Zita filmforgatásáról, érdekletesen ábrázolja a téli hegységet, s részletesen bemutatja Bihar kisvasútjait. A munkát magyar-román, román-magyar névmutató és bibliográfia zárja.

Jó stílusban megírt, precíz adatolású sokoldalúan kiművelt írás, amely olvasóit biz-
zonnyal csábítani fogja a vidék személyes megismerésére is.

DAJKA ROZÁLIA LÁSD TAMÁS ANDRÁSÉ

DANKÓ KATALIN

A polip

Tótkomlós, 2000, 18 p.

A pályázó egy tótkomlói polgár hagyatékában fennmaradt visszaemlékezésekre és korabeli jegyzőkönyvekre alapozva mutatta be települése politikai-hatalmi vi-

szonyait 1945-46 táján. A dolgozat a bőséges forrásanyagra támaszkodva részletesen bemutatja a háború után Tótkomlóson rendkívül gyorsan kiépülő elnyomó rendőri apparátus működésének mechanizmusát és módszereit.

110/123

DARABÁNT ILONA LÁSD KÉKI LAJOSNÉ

DARVASI ÉVA SAROLTA

Emlékeim közt kutatva

Kolozsvár, 2000, 30 p., mell. 43 p.

A szerző első sorban szüleinek állít emléket a kellemes és könnyes epizódok váltakozásait felsorolva. Az édesapa és édesanya életének rövid vázolója után sor kerül a nagyszülőkre. Ezután a maga életéről ír, gyermekkor, fiatalság és asszonyorsorrendjében. Végül a leányáról és unokájáról emlékezik meg a társadalmi-politikai konfliktusok ellenére is optimistán.

134/48

DÁNFI MÁRTA LÁSD SZENTIMREYNÉ DÁNFI MÁRTA

DEDICSNÉ VARGA SZILVIA

Alacska története

Alacska, 2000, 24,(2) p. és mell.

A földrajzi- közigazgatási meghatározás után a szerző elemzi Alacska kialakulásának és fejlődésének forrásait, folyamatait. A 18-19. századi falutörténet fontos kiindulópontja az úrbérrendezés (1771). A népesség számának és összetételének alakulása az anyakönyvek, összeírások alapján állt össze. A Miklós-család leírása agrártörténetileg is érdekes.

601-108

DERZSI FERENC

Gyökerek (ld. Derzsi Albert családi értesítője)

Szováta, 2000, 31 p.

A szerző megjegyzése „Részlet a kányádi Derzsi család krónikája” című család-történetből, s vallja, hogy ősei talán már a 11. században feltűnt Ders nevű település őslakosai lehettek. Jelen dolgozat azonban a nagyapa, id. Derzsi Albert (1844-1917) életét és családjá történetét mutatja be napjainkig. A rendkívül népes családról szép és jól áttekinthető családfákat dolgozott ki, az egyes családtagok bemutatása példás. Függelékkeppen a nevezett ős emlékoszlopa 1999. július 17-én történt leleplezésének dokumentumai, az elhangzott méltató beszéd, s az e témában írott levelek szerepelnek.

122/13

DIMÉNY ATTILA

Oroszfalú változó társadalma a 20. század első felében

Kézdivásárhely, 2000, 42 p., mell. 10 p.

A szerző alapos szakirodalmi ismeretekkel felvértezve, a családrekonstrukciós módszer segítségével vizsgálja témáját. A dolgozat lényegi része az 1895-1950

között Oroszfaluban kötött 235 polgári házasság adatainak számszerű elemzése, a népességmozgás szemléletes bemutatása a szülőföldre való ragaszkodás szép példáival, s az önazonosságtudat megőrzéséhez elengedhetetlen anyanyelvi költődés ápolásának törekvésével, az eredeti vallás (római katolikus) megtartásával.

99/50

DUDÁS IRÉN, DR. LÁSD GIMESINÉ DR. DUDÁS IRÉN

DUNAKESZI 5. SZÁMÚ ÁLTALÁNOS ISKOLA KÖZÖSSÉGE

Dunakeszi 5. számú Általános Iskola

Kollektív munkaként beküldött anyaguk több egymástól jól elhatárolható részből áll: bemutatkozás, a dunakeszi táj természeti adottságainak bemutatása, az iskola rendezvényei 1990-2000 között, millenniumi programtervük (benne vetélkedő „totóval”), illetve rövid beszámoló a gyermekek által gyűjtött helytörténeti anyagról. (Céljaiknak ez a néhány oldal felel meg.)

141/392

ERDÉLYINÉ LAKATOS ÁGNES

Komádi története

Komádi, 2000, 6 p.

A község földrajzi meghatározása mellett számba veszi a szerző a történeti kialakulás körülményeit és változásait. Gazdaságilag kiemeli az állattartás meghatározó szerepét. Szerinte a református egyház ugyancsak döntő tényező a társadalmi viszonyokban.

129/128

ERŐSS ISTVÁN

A csíkszentmihályi Erős-család

Csíkszereda, 2000, 35 p., mell. 19 p.

A legkorábban fellelt oklevéllel (1634) indítja a dolgozatát, melyben később a saját életét írja le, különös tekintettel a munkára és családi-társadalmi kapcsolatokra. Kitér a pályázó külföldi utakra, tevékenységekre. A pályamunka jól dokumentált, illetve a szövegben részletesen megírt életrajzból áll, utalással a mellékletben közölt családfára.

81/94

FALUDI MÁRIA MAGDOLNA LÁSD MÉCS IMRÉNÉ

FEHÉR JÓZSEF

A Gyomaendrődi Motormúzeum története

Gyomaendrőd, 2000, 29 p.

Ritka technikatörténeti feldolgozás, különösen személyes hangvétellel. A szerző felhívja a figyelmet a technikai bravúrok veszélyeire. A technika fejlődésére a legjobb adalék a konkrét motor. A gépek kiállítása erről tájékoztatta a közvéleményt. Itt külön pozitívum, hogy a politikai rendszerek hogyan befolyásolták a motorpiacot. A „beszerzés” konkrét esetei élményszerűen leírtak. Szintén a sze-

mélyes hangvétel határozza meg a családi és helyi kötődéseket. A múzeumépítés és szervezés nagyon sok műszaki, emberi és pénzügyi elemet egyesít.

102/104

FEJÉR KATALIN LÁSD BAJKA ZOLTÁNNÉ

FEKETE ALBERT

Szejkefürdő. Az erdélyi fürdőkultúra elfeledett gyöngyszeme.

Budapest, 2000, 10 p., 1 mell.

A pályamunka az erdélyi fürdőhelyek egyik legjelentősebbikének, Szejkefürdőnek a környezeti viszonyait és a történetét mutatja be. A szerző, aki tájépítész, a humanizált környezet igen érdekes elemét, a fürdőkultúra 19. századi terjedését vizsgálja meg. Nyomon követi a fürdőhely múlt századi kiépülését és virágzását, majd a 20. század elején kezdődő hanyatlását.

32/3

FEKETE ANDREA LÁSD BENCÉNÉ FEKETE ANDREA

Feketéné Bíró Katalin

Múlt...jelen és jövő (A solti Bíró- és Hadik-családtörténete)

Gyöngyös, 2000, 24 p., 7 t.

A kézírással készült dolgozat szép és tartalmas gondolatokkal indul, valódi családtörténet. Szakirodalom alapján mutatja be Solt települést történetiségében, a Vécsey-családdal való kapcsolatában. A szerző solti születésű, s családját dédszüllőig vezeti vissza családi hagyományokra támaszkodva, apai és anyai ágon, szívszorító epizódokkal tarkítva. Érzelemgazdag emléket állít „olyan egyszerű embereknek..., akik csak becsületesen és tisztességesen tették mindennapi dolgukat”. A dolgozatot jelentős fényképmelléklet egészíti ki.

148/398

FORGÓ ISTVÁN, DR.

A Csanyteleki Római Katolikus Egyházközség története

(H. n.), 2000, 25 p.

A pályamű a csanyteleki római katolikus egyházközség történetét az egymást követő templomok építésének ismertetésével kezdi. Amennyiben kellő forrás áll rendelkezésre, akkor kitér a belső tér sajátosságaira is. Ismerteti az itt szolgáló plébánosok hosszúsorát, a templom műemlékeit, végül bő kétszáz év hitéletének néhány momentumát.

125/91

FOSZTÓ ANNA

A család

Sepsiszentgyörgy, 2000, 5 p. 16 t.

Moralizáló stílusú a kezdés, mely a családok szétesését a saját rokonságán mutatja be harmadik ősig, majd ő maga is bemutatkozik. A vázlatos bemutatást gazdag dokumentumanyag követi.

16/192

FÜLÖP IRÉN

A Makfalvi Wesselényi Kollégium története

Makfalva, 2000, 12p., mell.

A Maros megyei község múltjában jelentős személy Dózsa György. Wesselényi reformkori szereplése Makfalván predesztinálta a kollégium jövőjét. Az oktatási-nevelési feladatok mellett a művelődés egyéb területei is szóba kerülnek.

73/218

FÜLÖP MÁRTA

Makfalva története

Makfalva, 2000, 6 p.

A Maros megyében fekvő színmagyar község földrajzi közigazgatási leírásával indul a dolgozat. Érdekes névmagyarázatokkal szolgál a különböző határrészekről. Politikatörténeti kuriózumokat is magában foglal a Wesselényi Miklós alapította kollégium keletkezése. Más iskolák és az óvoda működésére is kitér a szerző. A népi mesterségek közül a fazekasságról esik szó bővebben

1/134

FÜREDINÉ KIEFER EDIT

Három nemzedék életútja a 20. század emberformáló viharában

Budapest, 2000, 34 p., függ. 110 p.

Az általános erkölcsi tanulságok számbavétele után a szerző bemutatja az első generációt. (Terjedelmi okokból csak az anyai ágat) A Podhorszki- és Bajkó-család viszontagságos életútját a kevés öröm mellett nehezítette a háború, terror, betegség stb. A következő fejezet a második és harmadik generáció bemutatása, így jut el a dolgozat a szerző (és munkáját segítő családtagjai) saját sorsuk ismertetéséhez. Pontos táblázatok igazítanak el a rokoni szálak felfejtésében.

21/302

GALGÓCZI KÁROLYNÉ

Ménfőn született irodalmárok rokoni kapcsolata

Győr-Ménfőcsanak, 2000, 19 p., függ. 1 p.

A dolgozat a magyar irodalmi élet három Ménfőn született jeles alakjának családtörténete. A Kossuth-díjas író, Galgóczi Erzsébet, Pomogáts Béla irodalomkritikus és Sulyok (Sklánicz) Vince, Norvégiában élő költő és irodalmár családja közötti feltételezhető rokoni szálak kiderítésére vállalkozik. Bemutatja Ménfőcsanak rövid történetét, ismerteti a vizsgált családokról fellelhető anyakönyvi és levéltári adatokat, összeveti a családokban előforduló közös neveket, és megadja 14 Galgóczi-novella feltételezett modelljét.

146/397

GAZDA ENIKŐ LÁSD SZÖCSNÉ GAZDA ENIKŐ

GÁBOR ATTILA

A pókakeresztúri iskola története

Pókakeresztúr, 2000, 4p., mell.

A Marosvásárhely közelében fekvő község földrajzi, történeti „elhelyezése” után a szerző rátér az iskola múltjára. A református egyház szervező szerepe itt is döntő volt. A 18. századtól szórványos források felkutatása és értelmezése adja meg az iskola képét (szó szerint is van iskolakép a mellékletben.). A pályamunkában szó esik még a könyvtárról és a művelődés egyéb területeiről, a református egyház kapcsolatairól.

80/83

GÁLL ZOLTÁN

Piros-fekete sors

Csíkszentdomokos, 2000, 15 p., mell. 10 p.

A szerző szülőfaluja – Csíkszentdomokos – eredetével kezdi dolgozatát, melyben a közvetlen és közvetett bizonyítékok alapján előbb a 16. századig, majd a 14. századig megy vissza. A község kora újkori helyzetének vázolása után részletesen foglalkozik a Karda-család történetével és kiemelkedő személyiségeivel. A történeti–politikai körülményekre is sok figyelmet fordít a pályázó.

13/264

GERGELY JÓZSEFNÉ

Emlékek, töredékek az életemből

Monor, 2000, 20 p.

A mély vallásos világszemléletet tükröző dolgozat a gyermekkori élményekkel indul. A II. világháború már nem a boldog gyermekkor jegyében telt el, de a megpróbáltatásokat túlélte a család. Ezután is váltakozva jelentkeztek a pozitív élmények és a gyászok.

100/291

GÉCZY ZOLTÁN

Szécsény jeles szülöttjei (1592-1875)

Érd, 2000, 23, (3) p. 9r.

A szerző azoknak a híres személyeknek az adatait gyűjtötte csokorba, akik Szécsényben születtek (a nem helyi születésű helybéli hírességekre külön kötetet ígér). A sorozatot Szécsényi György esztergomi érsekkel kezdi (1592–1695), s Dr. Krúdy Sándor miniszteri tanácsos, cimbalomművészettel zárja. A rövid élettörténet után nevezettek műveinek jegyzékét közli, s a „elhasznált (kizárólag könyvészeti) irodalom jegyzékét minden egyes személyről. Az angol nyelvű összefoglalást (Summary) személynévmutató zárja. Mellékletében Szécsényről és a jeles személyekről képanyagot közöl.

77/269

GIMESINÉ DR. DUDÁS IRÉN

Családom története

Szeged, 2000, 23 p., mell. két füzetben

A szerző a lírai hangvételi előszó és bevezető után elődeinek felsorolásával kezdi dolgozatát (kb. 1820-tól). A kronológiai rendbe szedett családtagok sorsáról,

munkájáról – alkalmasint kalandjairól is – sok adatot tár fel. A valószínűleg Kiskundorozsmáról Bánátba került család Trianon után szétszóródott. Férje családjáról is megemlékezik, de itt inkább a kutatási feladatokat jelöli ki.

127/326

GUTHY ILDLKÓ LÁSD KOVÁCSNÉ GUTHY ILDIKÓ

GYETVAY IVÁN

Családunk története

Tiszaújváros, 2000, 4 p., 6 t.

Ötödik generációig visszatekintve, a szó szoros értelmében vett „legendás” ősig, elmondja, hogy a család a határörvidékről származik, Konjskobrdó faluból. A 17. század közepétől „katonacsalád” a szerzőig (aki önmagáról nem ír). Családfái gondosan kimunkáltak

49/66

GYÖRI JULIANNA, DR. – GYÖRI JÓZSEFNÉ

Mészáros János – Mészáros Lázár 1848-as hadügyminiszter családjának felkutatása

(H. n.), 2000, 20 p., 8 t.

Mészáros Lázár (1796–1858) honvédtábornok és 1848-as hadügyminiszter hamvainak végső nyugalomba helyezésekor tartott tudományos ülés (Baja, 1991. 03. 13.) kapcsán figyeltek fel a szerzők arra, hogy a családfán tisztázatlan adatok szerepelnek. Oknyomozó kutatással megállapították, hogy a Nyitra megyei Negyed településről származik a család. Az apát, Mészáros Jánost, aki árvaságra jutott, Gáhy János nevelte. János nemességét Nagy-Jókán igazolta. A bajai Kálvária-temetőben, ma már jeltelen sírban nyugszik (meghalt 1800. 04. 15.) (Időközben részletek jelentek meg belőle a Bajai Honpolgár című folyóiratban.)

145/396

GYÖRI JÓZSEFNÉ LÁSD GYÖRI JULIANNA, DR.

HARTMAN LÁSZLÓ

Könnyezve emlékezem

Mindszent, 2000, 33 p.

A dolgozat a szerző tragikus gyermekévein keresztül mutatja be a négy gyermekes felsőörsi cipész családjának viszontagságos, egyéni tragédiákkal, betegséggel és nyomorral terhelt életét. A második világháborús német, majd orosz megszállás négyévesen átélt halvány emlékképeit az azt követő évek megpróbáltatásai követik, melyek során a család szétszakad. A nehézségek ellenére a négy testvér szakmát tanul, egyikük diplomát szerez, és életük végéig összeköti őket az egy családhoz tartozás érzése.

119/212

HERÉDI ZSOLT

Kolozsvár etnikai struktúrájának alakulása a 20. század folyamán

Kolozsvár, 2000, 21 p., mell. 3 p.

Alapvető statisztikákra támaszkodó demográfiai tanulmány alapos szakirodalmi ismeretekkel. Eredményei önmagukért beszélnek: a magyarság aránya az összes népesség százalékában 82,9%-ról kilencven év alatt 22,8%-ra esett vissza (az egyéb népesség 4,9 %-ról 1,6%-ra), míg a románság 12,5%-ról 75,6 %-ra növekedett. E változások okai az iparosításban, bevándorlásban, illetve a magyarság esetében „fő okai az elvándorlás, (ami a magyar lakosság körében sokkal nagyobb volt), a természetes fogyás (a város magyar lakossága sokkal elöregedettebb, mint a román lakosságé), a gyermekvállalás is kisebb és az asszimiláció.”

6/78

HERÉNYI ISTVÁN – HERÉNYI LEVENTE

A Herényi és Felsőlőcsi Herényi család története

Velem, 2000, 22 p., 14 t.

A dolgozat abszolút értelemben tudományos igényű, ami nem meglepő Herényi István publikációinak ismeretében (részben már közölt eredményei is helyet kaptak e munkában). A család eredetét visszavezeti vándorlásunk korába, s helynévi adatok tömegével próbálja bizonyítani estleges kaukázusi eredetét és azt, hogy a 10. században Bulcsú vezér kíséretéhez tartoztak. Majd a 13. századtól „a laikus olvasó számára” is közérthetővé téve vázolja a család birtoklástörténetét, köztörténeti szereplését a középkorban, a reformáció és az ellenreformáció idején szálakat idéz a szerzőpáros első tagjáig. Óriási levéltári anyagot dolgoz fel (közel 150 tétel), családfát, ősjegyzéket, térképvázlatokat, a rokon családok jegyzékét, sőt szómagyarázatokat is tartalmaz a dolgozat.

65/220

HERÉNYI ISTVÁN

Az Őrség

Velem, 2000, 50,(6) p.

A szerző az ősök szerepének az Őrség fogalmának elemzéséből indul ki, majd az Árpád-kori eseményeket tárgyalja, kitérve majd a nyelvtörténeti emlékekre is. A III. fejezet a történeti táj 900–1524 közötti évszázadait vizsgálja, különös tekintettel az ősök szerepének és helyzetének változásaira. Végül a társadalmi, anyagi és szellemi kultúra értékeit mutatja be.

65/220,b

HERÉNYI LEVENTE LÁSD HERÉNYI ISTVÁN

HOLLÓ JÓZSEF (ÉS TSI)

Szalka (Ipolyszalka) földrajzi nevei

Szalka, 2000, 18, 4 p. 3t.

Kifejezetten onomasztikai értekezés, amely az egykori Hont megyei település – a belterület és a külterületek – helyneveit precízen és módszeresen dolgozza fel rövid történeti bevezetővel, ékes bizonyságául annak, hogy a helység névadói sok évszázad óta magyarok voltak. A kiváló nyelvészeti gyűjtést Holló József küldte be, de a „Szalka és Környéke Népfőiskolai Társaság mellett működő Helytörté-

HORVÁTH FERENC

A Dunatáj szerelmese

Nagyatád, 2000, 26 p., mell. 10 p.

Az Ágoston-család történetét a szerző a 18. század végéig vezeti vissza, és tárgyalja a 19. század végéig. A dolgozat központjában Ágoston Vencel életműve áll. Főbb témái a Dunatáj és portrék mellett az életképek voltak. Részleteket közöl a katalógusból és az egyes alkotások leírásából. A képekről készült fotók nem illusztrációk, hanem a pályamű szerves részei.

75/303

HORVÁTHNÉ PRIOL ÁGNES

Diósvizsló, egy parányi pont a térképen

Diósvizsló, 2000, 26 p., mell. 9 p.

A dolgozat három fejezetre bontva, számos adattal és gazdag melléklettel ellátva mutatja be Diósvizsló történetét. Az első fejezet a köztörténet, a második az egyháztörténet, a harmadik pedig a szövetkezeti mozgalom történetét mutatja be, igazi lokálpatriótaként vezeti be olvasóit a község történetébe.

109/118

HUSZKA LÁSZLÓ

A gyulai Huszka család genealógiája

Szeged, 2000, 42p.

A pályázat alapja Huszka Mihály 1985-re befejezett nagy gyűjtőmunkája, amelyben a pályázó is részt vett, de szerényen és lelkiismeretesen csak a közreadó szerepét vindikálja magának. A családi címer bemutatása után a rendkívül szerteágazó család genealógiáját adja a 18. század első harmadától, érdekes és nagyon jól használható számkombinációkkal. Minden családtagról, akiről csak készült kép, belekerültek arcképek. Jól szerkesztett, mérnöki pontosságú összeállítás.

152/400

IRÁNYI DEZSŐ

Magyar ereken a Kárpáttáj minden népének vére (I. Irányi András fiúk, II. Kispalugyai – bodafalvi Irányiak)

Békéscsaba, 2000, 20, 15 p.

I. A padolini eredetű család történetét az anonymusi mondákig visszavezeti, majd az úkapától részletesen tárgyalja történetét. Nagyon javított patetikus stílusú írás, melyet a szerző kis névtani fejtegetéssel zár.

II. Ebben a részben az anyai ág története került feldolgozásra (1284-től) gazdagon kifejtve a család jeles tagjainak áldásos tevékenységét. A szerző gyakorlott kutató és író, amint ez mellékleteiből, s kísérő leveléből kitetszik. Ez a két dolgozat egy újabb írás részleteit képezhette.

144/395

JÁNOSSY SÁNDOR

Patinás oktatási múlt. A dési iskolahálózat kezdettől napjainkig

(H .n.), 2000, 11 p.

A pályamű első felében Dés egykor, és ma látható nevezetességeiről, látnivalóiról olvashatunk. Ezt követi az iskolatörténeti rész, ahol főként az egyes iskolák alapításáról, esetenként tanáiról kaphatunk képet. Az utolsó oldalakon néhány híres dési diákról olvashatunk, majd egy rövid történeti jellegű befejezés keretében napjaink magyar nyelvű oktatásának problémáira is kitér a szerző.

106/217

JÓSA PIROSKA, DR.

Egy székely család útja Háromszékből Nagyváradon át Ausztráliáig

Nagyvárad, 2000, 18 p., 5t.

Esszé jellegű feldolgozás a Báthory Gábor által nemesített Jósa Mátéval és fiával kezdődően (1611); nagy hiátussal tér rá a dédnagyapa és gyermekei históriájára, érdekes családi feljegyzéseket is ideértve. 'Trianon után kerültek Nagyvárad vidékére, majd egy ága a családnak Sydneybe emigrált. Végül saját szűkebb családja történetét beszéli el. Táblázataiban ősjegyzéket ad anyakönyvi adatokkal.

124/228

JUHÁSZ ATTILÁNÉ

Somogy megye a millennium fényében (Adalékok a megye népoktatásáról, valamint a millenniumi eseményeken való részvételéről)

Várpalota, 2000, 49p., mell. 11p.

A dolgozat Somogy megye oktatási állapotát vizsgálja a 19. század második felében. Forrásait főként statisztikai adatok, pedagógiai szaklapok és források képezik. Ismerteti a megye pedagógiai sajtótermékeit, az iskolalátogatási adatokat, az iskolák felszereltségének állapotát, a tanítók adatait, az iskolalátogatásban beállt változásokat. Ezt követi a megye millenniumi megemlékezéseinek, illetve a millenniumi kiállításon való szereplésének ismertetése.

42/274

KAMONDINÉ BÓTA MELINDA

Másfél évszázad a demográfiai mutatók tükrében (Zalavár népesedési viszonyai 1775–1945)

Zalavár, 2000, 32 p., mell.

A szerző 1775-1827 közötti évekre a római katolikus anyakönyvekből dolgozott. Érdekes, másutt nem tapasztalható (rendkívül magas értékű) arányokat mutató eredményekhez jut, amelyeket érdemes lett volna más települések szakirodalmi adataival összevetni, s a forráskritika tükrében felülvizsgálnia.

151/186

KARACS ZSIGMOND

Lapok a Medgyesi család történetéből

Budapest, 2000, 23 p., 4 t.

Indokoltnak tűnő kritikai észrevételek után a 17. század elejétől sorra veszi a család dokumentálható tagjait, nemességét, címerét, családfájának ide vonható részét; valójában Medgyessy Ferenc kiváló szobrászművészünk családjának és eredetének verifikálására törekedve. A szakirodalom mellett számos levéltári dokumentumot is felhasznál.

132/383

KARÁCSONY GYÖRGY

Egy győri diák a II. világháborúban (1939-1945)

Győr, 2000, 121 p. továbbá kb. 200 számozatlan melléklet szövegekben és a dolgozat mellékletében, (borítékban) fotódokumentumok.

(Versenyen kívül – érkezett egy példányban, melynek visszajuttatását a szerző kérte.)

A dolgozat a memoár műfajába sorolható, amelynek valóságtartalmát a rengeteg irat, napló, levélmásolat adja. I. kötet (1-18 p.): szülei és rokonsága, valamint Zala német falu (ma Ligetfalva) bemutatása után gyermekkori emlékek sorjázanak, majd a gimnáziumi évek következnek ezernyi kalanddal, végül röviden vázolja testvérei életútját. II. kötet (18-121 p.): a győri diákeveket, s a katonáskodás időszakát öleli fel; 1940-ben lett tanítóképzős (prepa) a háborús készülődés (levente és légó kiképzés) közepette, majd a bombázások idején és a nyilasuralom beköszöntekor. A szerzőt 1944. december 28-án mozgósították, ezután hosszú németországi útja következett, melyet légvédelmi tüzerként élt át. Frontszolgálat 1945 márciusában kezdődött, májusban már amerikai fogságba esett, ahonnan sok viszontagság után 1946 februárjában megszökött. A hazaérkezés megható bemutatásával zárul e kötet. A mű mellékletében a család egyik hölgytagjának visszaemlékezését közli, s egy másik hölgytagjának 1944–45-ben ugyanott naplójegyzeteit, számos térképpel, dokumentummal, sajtócikkkel stb.

Nagyon aprólékos, szép, nagy forrásértékű munka; sajnáljuk, hogy nem kerülhet gyűjteményünkbe.

KÁDÁR MIKLÓSNÉ, BANDER ERZSÉBET MÁRIA

Kápolna

Budapest, 2000, 21p., mell.15 p.

A község földrajzi meghatározása mellett döntő szerepet kapnak a történeti tényezők (fordulatok, háborúk, családok, társadalmi szervezetek).

29/335

KÁPLÁR BORBÁLA LÁSD KORMOSNÉ KÁPLÁR BORBÁLA

KENÉZ ÁGNES

A Szekszárdi Német Színház működése, műsorválasztása és nézettsége 1991 és 1997 között

Szekszárd, 2000, 20 p., függ. 17 p.

A témaválasztás mind művelődési, mind nemzetiségpolitikai szempontból fontos. A szerző jól tagolt dolgozatában a színházi élet mozi-előzményeiből indul ki, majd röviden vázolja a színház szerkezetét és működését, annak periódusait. El-

mondja, hogy a színháznak jelentős szerepe van a Németországgal való kapcsolatban, illetve a hazai németiség összefogásában.

87/180

KERÉKGYÁRTÓ IMRÉNÉ

Érd a török hódoltság idején

Érd, 2000, 12p., mell.

„Ófalu valóságos szabadtéri múzeum”. A tétel igazolására a szerző számba veszi a történeti emlékeket. Látványként is kiemelkedik a minaret (mellékelt füzet). Több összeírást idéz a pályamű a hadjáratok, csaták, ill. földesurak révén, melyekből a népesség és gazdaság helyzetét ismerhetjük meg.

149/399

KÉKI LAJOSNÉ DARABÁNT ILONA

A Darabánt család története, élete a régmúltban

Tiszaújváros, 2000, 9 p., függ.7 p.

A mű a szabolcsi Hodász községből származó paraszteszalád XX. századi történetét mutatja be a családfő, Darabánt István és a szerző, Darabánt Ilona visszaemlékezései alapján. A dolgozat rövid visszaemlékezés részletekből, illetve településtörténeti összegzésekből áll, mely a családtörténeti kutatások első szakaszában, az anyaggyűjtésben hasznos adatokkal szolgálhat. A harmincas-negyvenes évek szabolcsi falusi életét bemutató részletek néprajzi kutatás kiindulópontjai is lehetnek.

23/365

KIEFER EDIT LÁSD FÜREDINÉ KIEFER EDIT

KISS ERZSÉBET

A jászokra emlékezem

Kisújszállás, 2000, 10 p., mell.

A jászság eredetének és nyelvi emlékeinek vázolásával indul a dolgozat. A jász múzeum tárgyi emlékei értékes gondolatokra ösztönzik a szerzőt. Külön fejezet szentel a legsajátosabb jász jelenségnek, a redemptiónak. Igen fontos fejezet a pályamunkának a szerző családtörténete.

45/293

KISS FERENC

Közelképek a dési Nagytemetőben

Dés, 2000, 39 p.

A város rövid története után a temető történetét vázolja fel. A legkorábbi, 1479-ből származó adattól folyamatosan tárgyalja a temetkezés általános szokásait egészen a XIX. századig. Ezután a temető területi kialakulását taglalja. A dolgozat legértékesebb része a temető részletes elemzése, az itt található síremlékek leírása mellett az ott nyugvók életrajzáinak, munkásságának feltárásával körképet alkot a dési közösség szellemi életéről, a város művelődéstörténetéről. A szövegkörvetését térképvázlat segíti, valamint fényképillusztrációk teszik szemléletessé.

KISS GYÖRGYNÉ BERETVÁS ILONA

Közép-európai történelem, ahogy reám zúdult. 1943-1952

Budapest, 1997, 28 p., függ. 3 p.

A szerző családja életét meséli el 1943-tól 1952-ig. A budapesti polgári családról szóló visszaemlékezés lapjain meglevenednek a történelem eseményei: katonáskodó, harcban elesett, megsebesült, hadifogoly férfiak, „sas-behívók”, nyilas uralom, német, majd orosz megszállás, az infláció és az új Forint megjelenése, a kommunisták gyors, erőszakos térnyerése és a polgári értelmiség ellehetetlenülése, a „kékcédulás választások”. A korabeli szellemi élet alakjai közül megismerhetjük Dr. Karácsony Sándort, kinek bibliaórái köré tömörült a budapesti Kálvin téri „Exodus társaság”; Dr. Révész Imre debreceni püspököt, aki a család barátja, s aki kényszerből, személyes meggyőződése ellenére kénytelen Rákosit köszönteni az 1948-as új kormány megalakulásakor. A szerző két fia betegsége és halála kapcsán megemlékezik az orvosokról, akik emberfeletti erőfeszítéssel küzdenek a kor járványszerűen pusztító halálos betegségeivel. A záró oldalakon a szerző néhány, a visszaemlékezésből kimaradt, de utólag még fontosnak ítélt epizódot villant fel gyermekeikről, unokáikról, ismerőseikről, barátaikról.

140/390

KISSNÉ SZENDRÓDI JUDIT

A nagykőrösi református tanítóképző főiskola indulása

„és tovább lesz a délibáb”

Nagykőrös, 2000, 23p. mell. 3 p.

A régi hagyományok felidézése után a szerző kronologikus eseménytörténettel kezdi munkáját. Az áttekintést értékes és adatgazdag riportok követik. A mellékletben a polgármester és a rektor megnyilatkozásai zárják a dolgozatot.

78/93

KOCSIS TIBOR JENŐ

Egy falusi család eredetéről

Sófalva, 2000, 76 p.

A dolgozat a szerző ezirányú kutatásainak csak egy részletét tartalmazza (a pályázat kiírásának megfelelően). Gyakorlott pályázó (több néprajzi munkája kapott pályadíjat), szubjektív hangú hosszú bevezető után édesanyja családját mutatja be ízes, olykor anekdotázó stílusban. Érdeklődése, hogy egyes családtagoknál bizonyító dokumentumait az illető életútjának leírása után azonnal közli (nem függelékben).

92/262

KONCZ SÁNDOR

A tanítókkal szemben támasztott igények, követelmények a századforduló hódmezővásárhelyi tanyai iskoláiban

Hódmezővásárhely, 2000, 38p., irodalomjegyzék 7p., hivatkozás 160 p.

Hódmezővásárhely hatalmas külterülete (232 hold) a tanyai iskolák sokaságával szolgálta a parasztság művelődését. A levéltári forrásokra támaszkodva tár-

ja fel a szerző a tanyai iskolák rendszerét (tanítóválasztás, tanítás, hittan, egészségügy, stb.).

111/211

KORMOSNÉ KÁPLÁR BORBÁLA

A Siklósi Polgári leányiskola

Siklós-Máriagyűd, 2000, 31, (6)p., mell. 13 p.

A dolgozat a hazai polgári iskola törvényi szabályozásának áttekintésével indul (1868–1949). A jól tagolt pályamunka a következő fejezetben a siklósi leány polgári iskola történetével foglalkozik, változatos forrásbázisra támaszkodva (anyakönyvek, értesítők stb.). A tanulók létszáma és rétegződése, valamint a tantárgyak tartalma követte a társadalmi változásokat. Az értesítők tükrözik az iskolai élet gazdagságát, melyhez fontos kiegészítés egy visszaemlékezés.

24/90

KOVÁCS EMŐKE

Fejezetek Kaposvár és a Szilli-család múltjából

Kaposvár, 2000, 30 p.

A munka, mint fő forrása dr. Szilli Gyula „Kaposvár díszpolgára” című emlékezéseire és családtörténeti iratanyagára épül. Bemutatja vázlatosan a város történetét, majd a Szilli-család ükeivel (1780-) rátér múltjukra. A 19-20. század történetével történetét is felváltva taglalja a család históriájával. A 14 oldalnyi előadást fotók, dokumentumok és a felhasznált irodalom jegyzéke követi.

36/133

KOVÁCS JÚLIA, DR. LÁSD BÁLINT TIBORNÉ

KOVÁCS MIHÁLY

Hittel és munkával a családért

Máréfalva, 2000, 22,(1)p., 5 t.

A máréfalvi székely eredetű Kovács-nemzetség történetét tekinti át a 17. század elejétől családi hagyomány alapján, de a hangsúlyt szűkebb családjára (nagyapa, apa, testvérek, személyes történet) helyezi. Pálmay alapján nyomoz vissza őseiig, s a 11. oldaltól ezek történetét adja. Erősen memoár jellegű, érdekes szerkezetű munka.

131/382

KOVÁCSNÉ GUTHY ILDIKÓ

A kis- és nagygutai Guthy-család tiszaháti ágazata

Budapest, 2000, 11,(2) p., 19 t.

A nagy múltú család középkori őseinek említése után a tiszaháti ág részletesebb ismertetése következik precízen kimunkált családfával, majd az egykori névadó birtok(ok) történetét vázolja (szakirodalom alapján) fontosabb birtokpereiket idézve, címerüket, s az ezzel díszített tárgyakat (némelyeket primer publikációként) bemutatva, irodalmi vonatkozásokra is kiterjedő, meggyőző mellékletekkel.

57/272

KOVÁCS ROZÁLIA

Érmihályfalva

Érmihályfalva, 2000, 10p., mell.10 p.

A község középkori emlékei változatos képet adnak a település kialakulásáról. A későbbi csapások (török, tatár, kolera, stb.) mellett kitér a szerző a református egyház megtartó erejére is.

10/105

KOVÁCS ZSOLT LÁSD TAKÁCS LÁSZLÓNÁL

KOZÁK VIOLA

Amiről a kövek mesélnek

Sopron, 2000, 15 p.

A mű Sopron római kori emlékeit kívánta bemutatni. A tudományos apparátus jelzése alapján maga a munka 7 szakirodalmi munka szöveghű összevágásának látszik, s mint ilyen, szerkesztésében önálló, egyébként szemináriumi dolgozat szintű munka.

43/350

KUPÁN ÁRPÁD

Mezőtelegd

Nagyvárad, 2000, 29 p.

A szerző a témaválasztás indoklása után a mezőtelegdi oktatás kezdeteiről ír. Az állami oktatás térhódításait értékes táblázatokkal szemlélteti. A Trianon utáni, majd II. világháború utáni változásokat, hanyatlást részletesen okadatulja. A jelen helyzetet mélypontnak tartja.

83/218

KUTAS FERENC

Aratás, cséplés a XX. század első felében a szarvasi határban

Szarvas, 2000, 6 p.

A dolgozat első felében szakszerű leírást ad az aratás menetéről, ezt korabeli fényképekkel illusztrálja. A pályamunka másik része Kovácsné Bulik Mária aratási emlékeiből szemelget.

44/285

LAKATOS ÁGNES LÁSD ERDÉLYINÉ LAKATOS ÁGNES

LAKATOS LÁSZLÓ

A sárospataki Pataki-család

Budapest, 2000, 10 p. és mell.

A szerző a Pataki-család részletes leírását adja, a szereplők társadalmi szerepének részletes taglalásával. Igen változatos a kapcsolatok sora különösen, ha figyelembe vesszük a családi kapcsolatokban a nőági vonalakat. Ezeket is kutatta a pályázó, de nem tér ki a személyekre. Feltárja viszont a politikai események befolyását a család életére (pl. 1848/49)

27/209

LÁSZLÓ MÁRTON

A cserefalvi faluközösségről szóló írásos feljegyzések

Cserefalva, 2000, 5p., mell.

Egy székely faluközösség kora újkori rendtartásáról szól a bevezető. A közösség működésének rövid leírását egy értékes forrásközlés követi 1761-ből.
104/187

LENGYEL MIHÁLY

Földes sportélete (1925–2000.)

Földes, 2000, 29 p., mell. 60 p.

A község sportjának kezdeteivel és megszervezésének bemutatásával indul a dolgozat, mely igen jól szerkesztett. A sportágak (labdarúgás, birkózás, kézilabda) mellett tárgyalásra kerül az iskolai és szabadidő sport is. Figyelmet érdemel a színes fotók tömege is.
113/54

LOBODA GÁBOR

Vesszőfutás (életregény)

Gombos, 2000, 118 p.

A regényszerű pályamű sok családi élményt és népszokást dolgoz fel (játékok, népi gyógy mód, énekek, stb.). A családfa mind apai, mind anyai ágon megrajzolásra kerül, valamint társadalmi rétegződés és az emberi kapcsolatok összefüggései is.
155/367

LUKÁCS ADRIENN

A szegvári nevelőotthonról – dióhéjban

Szegvár, 2000, 21 p., melléklet 6 p.

A pályamunka a szegvári nevelőotthon történetét, illetve a közelmúltban végbe ment átalakulását mutatja be. A szerző pontosan körül nem határolt témájú interjúkat készített a nevelőotthonban dolgozó alkalmazottakkal és az ott lakó gyerekekkel. A pályamunka kivitele igényes, stílusa jó.
67/298

MAGDICS ERIKA

Tárkány község története a 20. századig. különös tekintettel a pannonhalmi bencés apátság és a falu kapcsolatára

Győr, 2000, 23. p., mell.

Klasszikus helytörténeti dolgozat, amely – címének megfelelően – Tárkány község kialakulásával, lakóinak gazdasági és vallási életével foglalkozik. A 18. és a 19. századi viszonyokat külön-külön, magas színvonalon tárgyalja. A munka megértését tökéletesen szerkesztett táblázatok és gazdag melléklet segíti.
37/324

MAYER ESZTER

Család, társadalom, asszimiláció (A Kárpát-medence nemzetiségi és társadalmi változásai az 1700-as évektől, a Magyar és Venczel család történetén keresztül)

Esztergom. 2000, 25 p., mell. 29 p. 12 kép

Az elmúlt három évszázad demográfiai viszonyainak szakirodalom alapján történő felvázolásával párhuzamosan mutatja be családja német eredetű anyai és apai ágának történetét. Nagy szakirodalmi tájékozottságról tanúskodik, szépen ágyazza be a történeti folyamatokba családja adatait arról is árulkodva, hogy a szerző pedagógus, aki a családi hagyományokat összegyűjtötte és ápolja.

41/305

MESZLÉNYI MÁRIA LÁSD TREMKÓ GYÖRGYNÉ

MESZNÉDER KLÁRA

A Bagi-had

Kecskemét, 2000, 21, (1) p. 3t.

A kutatás egy Rákóczi-mondából indul ki, melynek nyomán eljut a Csongrádon egykor élt Bagi család bemutatásáig, melyet hosszú irodalmi kitérőkkel, anekdotákkal, idézetekkel tarkítva ad elő sokoldalú gyűjtésről tanúságot téve. A kecskeméti Bagiakat 1819-től követi nyomon, de nem tud ellenállni a kísértésnek, hogy minden létező Bagi családot vizsgálatába legalább utalás erejéig be ne vonjon, ezt tükrözi bibliográfiája is. Érdekes, olvasmányos munka.

91/49

MEZEINÉ NÁDHÁZI ANNAMÁRIA

Kismarja helytörténete

Kismarja, 2000, 7 p. és mellékletek

A község természetföldrajzi és közigazgatási (Hajdú-Bihar megye) meghatározása után a középkori írásos és tárgyi emlékeket tekinti át a szerző. Joggal emeli ki a falu és Bocskai István kapcsolatát. A kora újkor és az újkor gazdaság- és társadalomtörténetét követően beszámol a pályázó a legújabb kor sikereiről és kálváriájáról. A mellékletek – személyes hangvétel mellett – erősítik a tartalmi részeket.

4/64

MÉCS IMRÉNÉ FALUDI MÁRIA MAGDOLNA

Bakics-család

Mohács, 2000, 19 p. mell. 13 p., 10 fotó

A mohácsi kisiparos, Bakits Pál késes és köszörűs mester családtörténetét bemutató dolgozat a fellelhető családtörténeti és történeti monográfiák adatainak felhasználásával a XVI. századtól, magyarországi megjelenésüktől követi a család történetét. Az 1522-ben a délvidéken II. Lajos király szolgálatába állt hat Bakics fivér tevékeny részt vállalt a törökellenes küzdelmekben. A mohácsi vész után kezdetben Szapolyai, később Ferdinánd király oldalán állnak. A családból kiemelkedik az előkelő Bakics Pál szerb vajda.

133/384

MÉSZÁROS ZOLTÁN

Egy padéi ember élete

Törökkanizsa, 2000, 22 p.

Nyári János visszaemlékezéseit dolgozta fel a szerző az 1921-1947 közötti évekről. A gyermekkori élmények után a politikáról, munkáról, háborúról beszél az adatközlő.

46/32

MIKLÓSI-SIKES CSABA

Adatok két kolozsvári család történetéhez (A Gyarmathy és a Hory családok életútja a kolozsvári sajtó tükrében)

2000, 29 p., jegyz. 9 p.

Adattár (1-26.p.)1. Általános irodalom; 2. A Gyarmathy-Hory-család tagjairól, a 19. századi kolozsvári (erdélyi) sajtóban megjelent cikkek, híradások.

A szerző gondosan megformált és tartalmas dolgozatot adott. Sajátossága, hogy a családokat elsősorban a sajtóközlemények alapján mutatja be. A dokumentáció többek között Gyarmathy Zsigmondné Hory Etelka irodalmi munkásságának kronológikus számbavételével, 235 hivatkozással, illetve képillusztrációkkal igazolja a pályamunka szövegét.

79/328

MOLITORISZ PÁL, DR.

Adatok a szarvasi nyomdák történetéhez

Szarvas, 2000, 4p., jegyzet 27 p., mell.14p

A dolgozat – hivatkozott források alapján – tárgyalja a város (akkor község) nyomdáinak előtörténetét, századfordulós kereteit és a két világháború közötti vállalkozásokat. Két nyomda kapcsán (Müller, Nagy Sándor) kitér a jelentősebb műhelyekre, és a vezetők révén a második világháború utáni eseményekre is.

90/286

MOLNÁR BÉLA

A Molnár és Tóth-család történet

Arnót, 2000, 43 p.

Arnot (Borsod-Abaúj-Zemplén megye) község történetével indul a dolgozat (a családok élettere). Előbb a Molnár-család tagjait, tevékenységét veszi számba majd a Tóth-család „leltára” következik. A gazdag dokumentáció (táblázatok, középkori források, anyakönyv stb.) jól segíti a pályamű megértését.

93/253

NAGY ANNAMÁRIA

Nagy Annamária visszaemlékezései

Szeged, 2000, 99 p.

A fotókkal (család, kirándulások, események) gazdagon illusztrált könyv belülről ábrázolja egy polgárcsalád sorsának alakulását. Az élmények hihetetlen bőséggel támadnak fel a régi időkből, bár a szerző megjegyzi, hogy nem mindig szerencsés találkozni a múlttal. A mindennapok és ünnepek forgatagában gyakran jön elő egy-egy kedves tárgy.

153/401

NAGY-IMECS ZSUZSANNA

Öröm népes család tagjaként Székelyudvarhelyen élni

Székelyudvarhely, 2000, 16 p., 2 dosszié melléklet

A bevezető lírai hangú és adatdazdag vallomás a család és szülőföld szeretetéről. Székelyudvarhely rövid leírása után a maga hivatásáról és családcentrikus élet-szemléletéről ír. Az elődök és családtagok részletes leírásában is kitér a kapcsolatok mellett a munka értékére. Mellékletei: I. dosszié: dokumentumok, cikkek, levelek stb., II. dosszié: képek

2/36

NAGY MAGDOLNA LÁSD ANTALNÉ NAGY MAGDOLNA

NAGY ZOLTÁN

Családtörténet, helytörténet

Gyergyócsomafalva, 2000, 11 p.

A Nagy-család az apa háborúban lelt halála után széthullott. A szerző két testvérétől elválasztva román gyermekotthonba került, elvesztette anyanyelvét. Sok kálvária után elvégezte a tanítóképzőt, majd tragikus események mentén családot alapított. Gyermekének fejlődése örömmel töltötte el.

85/247

NÁDHÁZI ANNAMÁRIA LÁSD MEZEINÉ NÁDHÁZI ANNAMÁRIA

NÁNÁSI ZOLTÁN

A kurucok szabadságharca Székelyhíd környékén

Érmihályfalva, 2000, 11p., jegyzet 2p., mell. 2 p.

A kora újkor gazdasági, társadalmi helyzetének vázolásával indul a dolgozat. A Habsburg önkény elemeinek számbavételével okadatolja a Rákóczi-szabadságharcot. A kuruc had tömegeit a jobbágyok és szabados parasztok alkották. A hadi eseményekre és privilégiumokra is kitér. A Székelyhídi Kiáltvány határtalan maradt.

63/380

NÉMETH JÓZSEFNÉ

Andreotti Károly élete és munkássága

Sóskút, 2000, 116 p.

A dolgozat – a származás miatt – Magyarország és Olaszország 19. század közepén kialakult helyzetét vizsgálja, majd rátér az Andreotti-család eredetére és alakulására. A főhős élete igen fontos fejezet a pályamunkában. Kulturális és közéleti tevékenysége nem csak helyi értelemben meghatározó. A mű időközben nyomtatásban is megjelent.

115/294

NÉMET GÁBOR

Hatvan története (Segédlet a helytörténet iskolai oktatásához)

Hatvan, 2000, 23 p. mell. 23 p.

Hatvan területének történetét az újkőkortól 1944-ig tárgyalja. Korszakonként kitér a fontos történelmi eseményekre, Hatvan első okleveles (1235) említésére a premonstratensis szerzetesek által. Hatvan közlekedésben betöltött csomópont szerepe is kibontakozik előttünk. A török uralom alatt közigazgatási központ volt, élén a szandzsák béggel. Részletesen tárgyalja a 18. századtól Hatvan gazdasági, társadalmi helyzetét, a város fejlődését. A mellékletben a szerző törekszik a Hatvanra vonatkozó bibliográfia felvonultatására és egy időrendi táblázatot is közöl a legfontosabb adatokkal.

54/275

OLÁH TAMÁS

Pusztafalu története a 17. században

Kisvárdá, 2000, 27 p., 10t., jegyz.,

A hegyközi aprófalú földrajzi, közigazgatási behatárolása mellett utal a szerző a néprajzi feldolgozásokra. A terjedelmi korlátok és forrásszempontok alapján a dolgozat Pusztafalu birtoklástörténete, demográfiai viszonyaira korlátozódik. A jól tagolt pályamű a gazdag szakirodalom ismeretéről és a központi és vidéki forrásokban való alapos tájékozottságról tanúskodik. Stílusa magyaros, világos.

11/250

ORBÁN MIHÁLY

Ajnád

Csíkszentmihály, 2000, 10p., 1 térkép, 2 fotó

A községben szórványtelepek maradtak a régi kerámiákból. A lakosságból fennmaradtak azok nevei, akik résztvettek az 1848–49-es szabadságharcban. A dualizmus kori gazdasági fejlődés, a Trianon utáni tragédia mellett a dolgozat kitér a népi hagyományokra is. A II. világháború egyéni és közösségi traumája után a „szocializmus” és „forradalom” éveikhez fűz véleményt a pályázó.

62/33

PÁLFI ZOLTÁN

A Komádiiban lakó Pálfi-család

Debrecen, 2000, 15 p.

Ősei kutatása közben figyelt fel a szerző a komádi Pálfi-család emlékanyagára. A település és környéke történetének rövid ismertetése után a komádi Pálfi-család Mária Terézia által elrendelt nemességi perével indítja dolgozatát, bemutatja 19. századi tevékenységüket, birtokviszonyaikat, gazdálkodásukat, gondos levéltári feltáró munkával.

52/317

PÁSTI CSABA

A debreceni régi téglavető története a XX. század első harmadában

Debrecen, 2000, 20p., 54 jegyzet, 1p. források, függelék

Debrecen egyik lakótelepének kialakulását és átalakulását kíséri figyelemmel a dolgozat. Nemcsak betelepüléstörténetileg értékes a pályamű, hanem a téglalégtés miatt ipartörténetileg is.

9/336

PÁSZTOR ANGELKA

Mátraszőlős, Csontfalu, Nádasd, Tépke a középkorban és a kora újkorban

(H.n.), 2000, 18p., 76 jegyzet, mell., 2p. irodalom

A régió természetföldrajzi meghatározása mellett a szerző kitér a történeti-földrajzi körülmények változására is. Majd a községeket egyenként veszi számba a források és szakirodalom alapján. Az illusztrációk (rajzok, térképek stb.) fontos részei a dolgozatnak.

38/333

PÉHL GABRIELLA

Gyökereim

Budapest, 2000, 11 p., mell.

A szerző gyermekkori emlékeivel indítja dolgozatát, felidézve nagyapja színes alakját, aki szerette a madarakat és méheket. Mivel Soroksáron született a pályázó, a „német kérdés” megkerülhetetlen számára. A malenkij robot és a kitelepítés a tágabb család maradandó élménye lett, amelyet ez a pályamunka közvetíti az utódok felé.

55/379

PRIOL ÁGNES LÁSD HORVÁTHNÉ PRIOL ÁGNES

PUNTIGÁM JÓZSEF

Államfordulatok Losoncon

Losonc, 2000, 48 p.

Losonc 1918-as, illetve 1919-es átcsatolásáról szóló rendkívül gazdag munka, amely forrásközlésre is vállalkozott. Az 1918/19-es eseményeket főként a Magyar Nemzeti Tanács jegyzőkönyvei és a helyi sajtó, az 1938-as visszacsatolást a Magyar Országos Levéltár és szlovákiai gyűjtemények anyagaira támaszkodva ismerteti.

14/327

PORUBCSÁNSZKI TÍMEA

A Porubcsánszki család története

Kiskunfélegyháza, 2000, 6 p., függ. 6 p.,

A szerző családjának őseit a nemesi származású Porubszky családban véli felfedezni. A családban fennmaradt történetek mellett levéltári kutatások képezik a dolgozat kiindulópontját, mely a negyedik nemzedékig, az ükszülőkhöz visszamenően közöl adatokat az Endrődről származó parasztcsaládról.

118/144

RÓTH-ANDRÁS LAJOS

Századforduló egy erdélyi kisvárosban

Székelyudvarhely, 2000, 21,(2) p.

A pályamunka eleji Székelyudvarhely sokrétű bemutatása a helybeli sajtó alapján. Az egyes fejezetekből megismerhetjük a várost, a városfejlesztés munkálatait, a társadalmi, politikai életét az újságból vett idézetek segítségével, ugyanakkor a szerző értékeli is a történeteket. Jó szakirodalmi ismeretekkel tudományos igényű, mégis szépirodalmi hatású írás.

103/20

SALAMON FERENC

Kézdiszéki falvak egészségügyi története a kezdetektől 1920-ig

Futárfalva, 2000, 41 p.

A szerző, az általa gyűjtött igen értékes forrásanyagot elrendezi, kisebb egységekbe tagolja. A kronológiai követelményeknek is eleget kíván tenni, ami kissé nehézkessé teszi az amúgy roppant érdekes munkát. Indokolt lett volna adatainak összevetése más erdélyi települések (megjelent) adataival vagy a honi anyagokkal (vö. Magyar-Kossa Gyula összefoglalását).

64/24

SASS ENIKŐ

Mezőkaszony története

Mezőkaszony, 2000, 15 p., mell 2 p.,

A pályamunka Mezőkaszony történetének fő csomópontjait tekinti át. A szerző egyaránt érinti a mezővárosi fejlődés állomásait, a település arculatát meghatározó szőlőskultúra szerepét, és a városi társadalom átalakulásait a középkortól a közelmúltig. A dolgozatot a helyi népszokásokkal foglalkozó fejezet zárja. A helyi katolikus egyház historia domusát és szóbeli adatközlők információit használt.

35/102

SCHISZLER JÁNOSNÉ

Mohács és Vidéke folyóirat története

Mohács, 2000, 22, (3)p.

Dolgozatát a szerző „a helyi és környékbeli embereknek ” ajánlja. Szándéka a helytörténeti munka regionális informatikus forrásai egyikének megismertetése. Mohács rövid történetének bemutatása után a „Mohács és Vidéke ” hetilap kiemelt szerepét (1881-től 1917-ig élt), társadalmi meghatározottságát, a heti irodalmi életben való szerepét vázolja, majd a lap újraindítását, új célját, struktúráját, rovatmunkatársait mutatja be. Jegyzetapparátussal és irodalomjegyzékkel ellátott munka, függelékében három fénymásolatú címlappal (1. évf. 1. sz., 36. évf. 1. sz., új folyam 1. évf. 1. sz.).

139/389

SEBE ÁKOS

A nyárádgálfalvi / sepsiszentiványi Szentistvániakról

Nyárádgálfalva, 2000, 12,(3)p. 13 mell.

A szerző nem kevesebbre vállalkozott, mint hogy a korábbi geneológiai írásokat felülbírálván mutassa be a Nyárádgálfalván birtokos sepsiszentiványi Szentistván család történetét kicsit csapongó szerkezettel középpontjában a költővel, Nádorhályal (1813-1842) és édesapja (Sámuel) tevékenységével, de követi a család sírjait – személyes élményekkel is gazdagítva – 1982-ig. (Néhány további adatot SEBE ÁKOS másik munkájában).

82/15a

SEBE ÁKOS

Nyárádszentlászlóról

Nyárádpálfalva, 2000, 16 p.

A Nyárád-mente kiváló kutatója e dolgozatában a 14. századtól napjainkig vezetni a címben jelzett település történetét alapos forrásismerettel, de mindent kiegészítve népmondákkal (adatközlői pontos nevesítésével), személyesen gyűjtött adatokkal, s napjaink életének pontos regisztrálásával is. Az egykori szabad székelly falu történetét sokszor személyekig lebontva emléket állít papjainak, lelkészeinek, tanítóinak, birtokosainak s az egyszerű embereknek is. Stílusa olykor költői.

82/15b

SÍK TAMÁSNÉ

Családtörténet

Jánosháza, 2000, 38 p.

A bevezetésben a szerző a család fogalmát tágan értelmezve – II. János Pál enciklikája alapján – a szerzetesekre gondol, akik lelkileg termékenyek. Az „Isteni Szeretet Leányai” női szerzetesrend egy tagjának, Baáth Terézia, Myriam nővér életútját mutatja be a pályamű. Természetesen a „nagy család” bemutatása önmagában is fontos része a társadalomtörténetnek, de a szerzőt a rokoni szálak mellett a tartós együttélés is motiválta munkájában. Sok kép és dokumentum maradt a dolgozatban a lelkiekben gazdag élet után.

150/325

SIPOS SÁNDOR

Egy székelly a XX. század viharában

Szeged, 2000, 14 p., függelék 11 p.

A szerző azon világ- és régiótörténeti eseményeket mutatja be, amelyeknek dédapja, Székely József tanúja, olykor aktív szereplője volt. Székely József és a család visszaemlékezéseit felhasználva követi végig a dédapa életútját. Megismerjük az erdélyi székelly falut, Marosugrát a századelőn, a tömeges amerikai kivándorlás körülményeit, Galíciát az I. világháborúban. A Székely család Kevermesen éli meg a Tanácsköztársaság, a trianoni országvesztés, a konszolidáció, a II. világháború éveit, a kommunista diktatúra kiépítését. A függelék Székely József életrajzát és néhány személyes dokumentumát tartalmazza.

70/35

SZABÓ CSABA

Család- és helytörténet regénybűvöletében. A Báthoryak és Kolozsvár főtere

(H. n.), 2000, 13 p.

A dolgozat az irodalmi emlékek elemzésével polemizál Kelemen Lajos művészettörténész abbéli véleményével, hogy a Jósika-palotában tartózkodott-e Báthori Zsigmond Kendi Gábor kivégzésekor. Irodalmi példái Jósika Abafi, valamint Passuth Sárkányfog c. regényei. Másik kérdése Katonai Mihálynak, Kolozs-

vár királybírája házának azonosítása. Ismét Kelemen Lajos véleményéből indul ki amit a már említett irodalmi adatok alapján cáfol. A pályázat második részében Makkai Ördögsekér c. regényének elemzésre vállalkozott. Szellemesen bizonyítja, s magyarázza, mint tudatos regényszerkesztési elvet, a regényírónak a korabeli Kolozsvárt illető tévedéseit. Hasonló szellemű Móricz Tündérkertjéről is városképelemzése is.

105/323

SZABÓ ERIKA LÁSD TÓTH IMRÉNÉ

SZABÓ ISTVÁN

Egy besenyszögi család története az 1900-as évek elejétől, idős Danyi István kéziratosa alapján

Budapest, 2000, 27 p., mell.

Az elméleti bevezető (szociológia és néprajz) után a község történetét vázolja a szerző, Danyi család részletes bemutatása során feltárul a család egyéniségeinek jelleme, munkája, megpróbáltatása.

7/8

SZABÓ KATALIN LÁSD ZEMEN PÁLNÉ SZABÓ KATALIN

SZABÓ LÁSZLÓ

Béri Balogh Ádám élete

Budapest, 2000, 18 p.

A szerző művét a zalaszentgróti Béri Balogh Ádám Gimnázium évkönyvébe szándékozta, de eddig nem jelenhetett meg, ezért csak a bibliográfiánkba való felvételét kérte. A dolgozat szakirodalomra épülő összefoglalás.

157/402

SZABÓ SAROLTA LÁSD SZEKÉR ALADÁRNÉ SZABÓ SAROLTA

**SZALKA ÉS KÖRNYÉKE NÉPFŐIKOLAI TÁRSASÁG MELLETT MŰKÖDŐ
HELYTÖRTÉNETI BARÁTI KÖR LÁSD HOLLÓ JÓZSEF**

SZÁSZ BÉLA

Családom története

(H. N.), 2000, 21,7 p.

A Szász-család előnevéről (szemerjai) és eredetéről ír a szerző a bevezetőben. A református egyház életében kiemelkedő vezető szerepet töltöttek be az elődök. Az irodalmi élet is elismert alkotóként tartja őket számon. Anyai ágon ugyancsak csak hasonló szerepű és alkotó „ősök” voltak. A függelékben a szerző részben Szilágyi Domokos verseit közli.

61/10

SZÁSZ BÉLA

A nyárádszentannai református egyház története

Nyárádszentanna, 2000, 161p., forrásjegyzék 1p

A terjedelmes dolgozat tartalommutatójában a szerző korrekten megjelöli az

„pályázati részeket”, melyek valóban értékes oldalak mind helytörténeti, mind egyháztörténeti tekintetben. A falutörténet nagy adatgazdagságával tűnik ki. A Székely község kiemelkedő családairól (Lázár, Márton) mint kiemelkedő patronusokról emlékezik meg a pályamű. Nemcsak a jótekonyság kerül terítékre, hanem az időnkénti konfliktusok is. Az egyházak kölcsönös kapcsolatában, ill. az államhoz való viszonyban joggal emeli ki a szerző a nemzetiségi szempontokat.

140/391

ÖZV. SZEKÉR ALADÁRNÉ SZABÓ SAROLTA

Egy élet a XX. században...

Győr, 2000, 14 p., melléklet 3 p.

A győri polgári családból származó szerző röviden összegzi apai és anyai felmenőit, a Szabó és a Bódy család történetét. Saját élettörténetének 1914-től napjainkig való bemutatásával folytatja, megismerjük a magántanulóiként szüleivel otthon töltött békés polgári lét éveit az Esterházy-birtokon, Endrédújmajorban és Kozárpusztán, az érettségi megszerzése utáni házasevéket, négy gyermek születését, a II. világháború alatt a Dunántúlon elszenvedett viszontagságokat, az államosítások, állásvesztések, a gyermekek taníttatásának és a férj elvesztésének éveit, majd a gyermekek értelmiségi pályára indításának, az unokák születésének boldogságát. A szerző rövid epizódokban beszámol a Svájcban élő fivérhez tett látogatásokról.

30/183

SZENDRŐI JUDIT LÁSD KISSNÉ SZENDRŐI JUDIT

SZETIMREY BÉLA – SZENTIMREYNÉ DÁNFI MÁRTA

Egy magyar polgári család sorsa a 20. században

Budapest, 2000, 76,(11) p.

A szerzőpáros először a szülők (unokák szempontjából nagyszülők) fiatalkori emlékeit veszi számba, színes részletekkel fűszerezve a száraz tényeket. A politikai tényezők szerepére a Farkas-Wolf névváltozások is utalnak. A mellékletekben közölt családfák jól illusztrálják a családok társadalomtörténeti szerepét.

108/288

SZENTIMREYNÉ DÁNFI MÁRTA LÁSD SZETIMREY BÉLA

SZERENCSES MAGDOLONA

Nyékvárkony

Nyékvárkony, 2000, 63 p.

A dolgozat az adatközlők pontos adataival, a munka módszertani felépítésről szóló bevezetővel kezdődik. Ezután a falu nevének eredetét, Nyék és Várkony rövid történetét vizsgálja. A falu földrajzi fekvésének és éghajlatának leírása után a község jelképeinek (címerek, pecsétek) elemzése következik. A település és/vagy környéke eltűnt részeinek felvázolása után részletesen bemutatja a falu műemlékeit (templom, háborús emlékmű, kastély stb.) A fejezetbe ékelve közli a háborús emlékmű hősi halotti listáját, a plébánosok névsorát 1456 októberétől napja-

inkig, valamint a nyéki temetőben nyugvó plébánosok lajstromát is. Egy egész fejezetben ismerteti az út menti szobrokat és kőkereszteket, valamint a község temetőjét is. A szövegtől különálló kötet tartalmazza a leírt látnivalók képeit.
126/377a

SZERENCSÉS MAGDOLNA

Szabó családtörténet. Csehországi kitelepítés (Visszaemlékezés)

Dunaszerdahely, 2000, 26p., .mell.40 p

A dolgozat a Szabó család történetének bemutatásával emléket állít a csallóközi magyarság 1947-es Csehországba való kitelepítésének. A történeti előzmények közül kiemeli a trianoni békeszerződést és következményeit, valamint a csehszlovák földreformot. A csehországi kitelepítés rövid leírását követően a szerző a Szabó család történetét követi nyomon a múlt század végétől, részletesen kitérve az 1947–49-es Csehországban töltött évekre. Az utószó az 1945-ben megkezdődött kitelepítéseket és lakosságcserét összegzi.

126377b

SZERTICS LÁSZLÓ

Emlékmű a Mura mentén

Murakeresztúr, 1988, 17p

A szerző mély érzelmeket kiváltó, szinte novellisztikus művészettel vetíti eléénk a békés falukép és az irracionális antiszemitizmus döbbenetes ellentétét.

84/47a

SZERTICS LÁSZLÓ

A csülközés

Murakeresztúr, 2000, 1993. 12 p.

A dolgozat egy feledésbe merült népi játék leírása. Az egyszerű eszközökkel játszható csapatjátékot illusztrálta is a szerző.

84/47b

SZÍKI KÁROLY

Istensegíts messze van, avagy az álom hazavisz Bukovinába

(H.n.), 2000, 25 p.

Sokat megtudunk a dolgozatról a Trianon utáni Magyarország és Románia magyarságáról és a kanadai, amerikai kivándoroltakról. Tűz Tamás költő (Hamilton), Tamás Miklós (Vancouver), Clair Kenneth író (New York), Muráti Lili színésznő, Szombathelyi Blanka színésznő (Los Angeles) emlékei a hazáról és az emigrációról – gazdag adattár.

56/30

SZILÁGYINÉ (TIFÁN) MAGDOLNA

„Mert a legárvább, akinek még halottai sincsenek”

Székelyudvarhely, 2000, 23 p.

Esszé jellegű feldolgozás, személyes visszaemlékezés az „orosz hegyi búcsúkra”, a székelyvársági eseményekre sok irodalmi idézettel, kitekintve a nagy család

minden tagjára egy-egy jellemző vonással egészítve ki őket. Mellékletben a családfákat rajzolja meg, és fényképeket közöl.

47/141

SZOBOSZLAI ZOLTÁN

A Nedeczkyek

Biharugra, 2000, 40, (1)p.

A Nedeczky-család közismert ősi családja, már Nagy Iván kilenc oldalnyi terjedelemben számol be róla. A szerző vizsgálatának középpontjában Nedeczky István (1832–1908) áll, aki a szabadságharc aktív részese, az elkövetkező évek politikai ellenállásának egyik szervezője, majd a kiegyezés után jeles közeleti személyiség volt; illetve Bölöny Józsefné Franciska nevű lányának (1857–1934) históriája. Jó stílusú, olvasmányos munka, végén kronológiai táblával.

40/292

SZŐCSNÉ GAZDA ENIKŐ

Papolt község története 1690 és 1830 közt

Papolt, 2000, 19p. + mell.

A székely község földrajzi és történeti meghatározása után a korszakos áttekintés következik (szabadságharc, közigazgatás, népszokások, egyházak és iskolatörténet). A szakirodalom és forrásismeret igen jó.

15/145

SZUHAI ANDRÁS

Rétközberencs 1848 és 1849 között

Rétközberencs, 2000, 27 p.

A dolgozat – címével ellentétben – Rétközberencs történetét tárgyalja 1853–1949-ig. Főként a gazdaságtörténeti vonatkozásokat emelte ki a szerző, így az olvasó megismerkedhet a község birtokszerkezetének alakulásával, a mezőgazdaság terményszerkezetének és az állattartás összetételének változásával. Rövid fejezetet szentelt a demográfiai viszonyoknak is, végül néhány köztörténeti adalékkal szolgál az olvasónak.

34/316

T. ÁGOSTON LÁSZLÓ LÁSD ÁGOSTON LÁSZLÓ, T.

TAJTHY TIHAMÉR, DR.

Amit a Tajti-Tajthy nagycsalád történetéről eddig sikerült kiderítenem

Budapest, 2000, 41 p.

A jász eredetű, írásos emlékből Mátyás korából (1458) adatolható család történetét kíséri nyomon a szerző, miközben szakirodalom alapján a jászok történetét is bemutatja. Alapos, jó forrásbázisra épülő munka, facsimile dokumentumokkal, az összefüggéseket táblázatokba foglalja, precíz kifejtésének csak a terjedelem szab határt. Függelékében eredeti dokumentumokat közöl.

123/315

TAKÁCS FERENCNÉ

Hörömpöly Mihály élete és munkássága

Almásfüzitő, 2000, 13 p. mell. 16 p.

Almásfüzitő helytörténetének kitűnő és elismert kutatójáról szól a dolgozat. Hörömpöly Mihály villamosmérnök két könyvet publikált a község múltjáról. Az életmű szakmai és helytörténeti emlékeit, sikereit részben dokumentumok, részben visszaemlékezések alapján állította össze a szerző.

120/62

TAKÁCS LÁSZLÓ – KOVÁCS ZSOLT

Baktakék története

Baktakék, 2000, 260p., mell. 20p.

A monografikus községtörténet XIII. fejezete tudományos alapossgggal vizsgálja a település rendjét, népességét, egyházait, művelődését, néprajzát stb. A kiemelt fejezetben a gazdaságot és társadalmat teszi a történeti górcső alá. A gazdaságban dominált a gabona és szőlőtermelés. Statisztikai táblázatokkal és diagramokkal mutatja be a dolgozat társadalmi-gazdasági változásokat.

116/246

TAMÁS ANDRÁSNÉ DAJKA ROZÁLIA

Szabadkígyós község múltja, jelene és jövője

Szabadkígyós, 2000, 2p. + 4p. kézirat

A kigyósi majorságok községgé változásával vezeti be a szerző a dolgozatát. A közigazgatási változásokra is kitér, a falu kiépülésének emlékeivel zárul a dolgozat.

135/385

TANKÓ GYULA

Gyimes rövid története

Gyimesközéplak, 2000, 37,(5) p.

A szerző a földrajzi meghatározás után a helynevekről és a magyarság népcsoportjairól értekezik a gyimesi csángók magyarságtudatáról, annak kapcsolatrendszeréről. Részletesen kitér a pályamű a régió népességének, gazdaságának egyházközségének. Végül felteszi a kérdést: „mi lesz veled, Gyimes?”

88/267

TÁNCZOS ISTVÁNNÉ

Hort jeles napjai 1914-1940

Hort, 2000, 20p.

A „kerek egy esztendő” figyelembe véve a gazdasági, egyházi és családi ünnepeket veszi számba a szerző. A gazdasági ünnepek (pl. aratás) mellett kitér a munkásnapokra is (dinnye-, dohány- és paradicsomtermesztés, summások). Az élő források, visszaemlékezések nagyban emelik a dolgozat értékét.

98/109

TAPASZTÓ ELONÓRA

Arad története

(H. n.), 2000, 12 p.

Arad történetének vázlatos összefoglalása a 18–19. Században. Részletesen tárgyalja az 1848/49-es szabadságharc, valamint a dualista monarchia történetének aradi vonatkozásait. A szerző személyes ismereteit (családi hagyományok?) is beleszötte előadásába.

51/347

TAPASZTÓ ELONÓRA

Dombegyház története

Dombegyház, 2000, 11 p.

Dombegyház történetét vázolja fel a szerző röviden a kezdetektől napjainkig. A falu nevezetes személyének, Vitus Jánosnak röviden leírja élettörténetét. A helység jelentősebb birtokosait is megnevezi, mint pl. a Bánhidy, a Marczibány, a Lonovich család. Ír a középparaszti réteg megerősödéséről, gazdasági lehetőségeiről Trianon előtt és után. Innen származnak ősei is, a Mari-család, amelynek családfáját a dolgozat végén találjuk.

53/347

TIFÁN MAGDOLNA LÁSD SZILÁGYINÉ TIFÁN MAGDOLNA

TÓTH IMRE

Deutsche Beziehungen der Lebensbahn des Grafen Ladislaus Teleki

Szirák, 2000, 37 p., mell.

A német nyelvű dolgozat bevezetőjében megismerkedhetünk a nagymúltú széki Teleki-családdal. Ezt követi Teleki László gróf (1811–1861) gyermekkorának ismertetése. Tanulmányait követően Teleki a magyarországi liberális ellenzékhez csatlakozott. Vázlatos képet kaphatunk 1848/49-es diplomáciai tevékenységéről, illetve emigrációban játszott szerepéről. A dolgozat végül kitér életének tragikus befejezésére is. A dolgozat döntően a múlt századi szakirodalomra támaszkodva ismerteti Teleki László életét.

142/393

TÓTH IMRÉNRE SZABÓ ERIKA

Szirák és a Telekiek

Szirák, 2000, 45 p., mell. 14 p.

A község rövid bemutatása után áttekint annak történetét a 18. század végéig. A Teleki-család jeles személyiségei közül kiemeli Teleki Lászlót, méltatja életművét. Befejezésül Szirák műemlékeit és közelmúltját veszi számba.

143/394

TÓTH JÓZSEF, DR.

A valkó-szentlászlói Tóth – Balogh család története

Budapest, 2000, 22 p.

A családi dokumentumok, levéltári adatok és a családtagok visszaemlékezései alapján végzett családkutatás az első fellelhető anyakönyvi adatok megjelenésétől, a XVIII. századtól követi végig a valkó-szentlászlói Tóth és Balogh családok

történetét. A XX. század elejétől egyre nagyobb mennyiségben rendelkezésre álló adatok alapján a néprajzkutatás számára is fontos adalékokat tartalmazó dolgozat részletesen bemutatja a két világháború megpróbáltatásait, cselédsorsokat, racioncégeket, anyagi gyarapodást és szűkölködést, a falusi és a városi lét életképét 1948-ig. A dolgozat mellékleteként a szerző forrásjegyzéket, a két család családfáját és néhány dokumentummásolatot közöl.

136/387

TÓTH KÁROLY

Adalékok és dokumentumok Földi János életéhez és munkájához

Hajdúhadház, 2000, 11 p., mell. 56p.

Mivel Földi János igen aktív éveket töltött Hajdúhadházán, a témaválasztás csak tudománytörténetileg magyarázatot. Ez tartalmilag a Jénai Egyetemen fellelhető forrásokra épül. A latin szövegek fordítását közli a szerző. A fűvészkönyv itt is természetesen az életmű középpontjában áll.

89/55

TÓTH LÁSZLÓNÉ, ÖZV.

Elszármazottak találkozója (Boldogi búcsú, 2000)

Boldog, 2000, 11,(2) p., mell. 14 p.

A pályamunka középpontjában a falu infrastrukturális fejlődésének leírása és a község szülötteinek, főleg az értelmiségi pályákon boldogulók névsorának közlése áll. Tulajdonképpen a község elmúlt néhány évtizedének rövid története, elsősorban az, amire büszkék lehetnek lakosai.

33/171

TÓTHNÉ UNGHY ILONA

A Fried-család szerepe Simontornya gazdasági és kulturális felemelkedésében

Simontornya, 2000, 30 p.

Simontornya történetének rövid bemutatása után rátér a Morvaországból áttelepült zsidó család történetére, hogy azután a „bőrös dinasztia” helyi működését, iskolát támogató és kulturális tevékenységét részletesen elénk tárja. A dolgozat levéltári adatokra és a szakirodalomra, visszaemlékezésekre egyaránt épít. Szakszerű, jó felelősséggel dolgozás pontos forrás- és irodalmi hivatkozásokkal.

19/290

TÓTHNÉ UNGHY ILONA

A simontornyai katolikus népiskola története a kezdetektől az államosításig

Simontornya, 1998, 210 p.

(Versenyen kívül – nyomtatásban megjelent mű)

Simontornya történetének rövid vázolója után a tanügy változásait elemzi 1773-tól a reformkoron át részletesen tárgyalja a kiegyezés utáni helyzetet, a háborús éveket, a forradalmak korát, s a Horthy-korszak tanítási gyakorlatát, illetve eljut az államosításig. Bőséges irodalomjegyzék (168-177 p.) és jegyzetapparátus (178-186 p.) következik, majd mellékletben néhány dokumentum és a tanítók névsora található.

TÓTHNÉ UNGHY ILONA

A simontornyai református népiskola története a kezdetektől az államosításig

Simontornya, 1999, 171 p.

(Versenyen kívül – nyomtatásban megjelent mű)

A református egyházi irattár felhasználásával mutatja be 1543-tól az iskolaügyet, a politikai és tanügyi rendelkezések hatását és az iskolát vezető tanítók életét, munkáját. Mellékletében közli majd 450 évre visszamenőleg a korai fellelhető adatokat, legfontosabb dokumentumokat.

TREMKÓ GYÖRGYNÉ MESZLENY MÁRIA

Családi hagyaték

Budapest, 2000, 19 p., mell.

A szerző leányainak írt memoárában összefoglalja az előző három generáció jellemét, munkáját és kapcsolatait. Döbbenetes a 4. függelék síremléke – a „távozottak” fotójával. A dolgozat „boldogságreceptje” szerint a közvetlen múltunk is lehet kiindulópont. Az élmények leírása mellett a táblázatok pontossága teszi konkréttá az emlékezést.

69/359

TREUTZ LÁSZLÓNÉ (SCHMIDT GABRIELLA)

A Zier-család története a II. világháború után

Dunaszekcső, 2000, 27 p.

A II. világháború után Dunaszekcsőről is kitelepítették a német ajkú lakosságot. A szerző a nevezett (Zier) család történetét kíséri nyomon az 1947 elején indult összeírástól, vagyoneklobzástól a Németországba (Großschönau) telepítésükig, ottani életük rövid bemutatása után a nyugati zónába kerülésüket, majd hazatérésüket írja le. Fő forrásai a családi visszaemlékezések. Gazdagon dokumentált mű.

117/278

UNGHY ILONA LÁSD TÓTHNÉ UNGHY ILONA

VADÁSZINÉ VARGA ÉVA

A feldebrői templom története

Feldebrő, 2000, 21 p.

A dolgozat rövid bevezetőjében Feldebrő és a templom rövid történetét vázolja fel, Ezután összehasonlítja a 11. század más, magyarországi és francia templomaival. Az elemzés középpontjában a templom történetének részletes leírása áll az első templomtól a barokk kori formáig. A templom körüli temető feltárásakor előkerült emlékekből a 16-17. századi leányviseletet rekonstruálja, illetve bemutatja az ipartörténeti érdekességű bronzöntőműhelyt, amely szintén az ásatások során került elő. A továbbiakban – szerinte – korábban nem vizsgált eseményekre hívja fel a figyelmet, így Delján Péter neveltetése kapcsán azt állítja, hogy valószínűleg itt alapítottak görög rítusú kolostort a Szent György ereklyék megőrzésére. Külön fejezet foglalkozik Aba Sámuel és Feldebrő kapcsolatával.

58/295

VARGA ÉVA LÁSD VADÁSZINÉ VARGA ÉVA

VARGA SZILVIA LÁSD DEDICSNÉ VARGA SZILVIA

VÁNK SÁNDOR

Nagybányai magyar nyelvű oktatás a 20. század forgatagában

Nagybánya, 2000, 110 p.

A jól tagolt pályamű bevezetője a régi hagyományokról szól. Ezután korszakokról ként tárgyalja a magyar iskolakultúra fejlődését, ill. hanyatlásait. I. szakasz: 1919-ig; II. szakasz: 1919-1940; III. szakasz: 1940-1944; IV. szakasz: 1944-1948; V. szakasz: 1948-1989; VI. szakasz: 1989-től. Ahogy az előzmények elemzése során kimutatja az oktatástörténet és a városfejlődés összefüggéseit, úgy a korszakok sajátosságaiiban számba veszi a gazdasági-társadalmi-politikai változásokat.

59/216

VÁRADI NATÁLIA

Bátyú története

Beregszász, 2000, 18p., mell. 2p.

A község név- és pecsételemezése kibővül a források és tulajdonosok tárgyalásával. A modern korban ezeket „természetesen” módosítja Trianon. Az egyháztörténeti adatok és a földrajzi nevek szintén fontos elemei a helytörténetnek.

76/136a

VÁRADI NATÁLIA

Az 1956-os szabadságharc és forradalom visszhangja a korabeli beregszászi sajtóban

Beregszász, 2000, 12,(2) p.

A szerző érzékletesen mutatja be azt a kettősséget, amelyet a szovjet birodalomban rekedt magyar kisebbség átélni kényszerült. A hivatalos orgánumok közleményeiben is jelentkezett olykor ez a helyzet.

76/136b

VASS ISTVÁN

Iskolasors (Adalékok a romániai oktatásügy 1989 előtti történetéhez)

Székelykeresztúr, 2000, 49 p.

A pályamunka igen részletesen és tematikus tagolásban bemutatja a tanügyi viszonyokat Székelyföldön 1948 és 1963 között. A szerző munkája során terjedelmes forrásanyagot dolgozott fel: nevelőtanácsi ülések jegyzőkönyvét, hivatalos tanügyi kiadványokat és személyes visszaemlékezéseket. A pályamunka igen részletes és szerkesztett ismertetése a „korai” szocialista korabeli romániai tanügyi viszonyokról.

86/300a

VASS ISTVÁN

Egy kisváros a századforduló táján (Székelykeresztúr – anno 1906)

Székelykeresztúr, 2000, 24 p.

A dolgozat írója a „Székelykeresztúr” című újság 1906-os évfolyamából közöl részleteket, s ezen keresztül mutatja be a város korabeli életét. Megismerkedhet

tünk a székely kivándorlás problémájával, a választások sajátos légkörével, a nők helyzetével, a társadalmi egyesületekkel, illetve a város egészét megmozgató történelmi megemlékezésekkel.

86/300b

VASS ISTVÁN

Ezredforduló egy erdélyi faluban – Szentábrahám

Székelykeresztúr, 2000, 23 p.

A Székelykeresztúrtól 5 km-re fekvő falu, Szentábrahám életét mutatja be a szerző, ahol nyolc évig tanított és lakott. Így jól ismeri az ottani embereket, s helyezte őket. Ezt igyekszik a szociográfia módszereivel bemutatni. A falu népességének vizsgálatát a demográfiai pontossággal végzi el, a jobb áttekinthetőséget a táblázatok segítik. Jellemzi a társadalom egyes rétegeit. Szokásaikat, életmódjukat vizsgálja. Ír a lakásviszonyokról, munkalehetőségekről. Mindezekről rövid összefoglalást közöl a pályamunka végén.

86/300c

VERES EMESE GYÖNGYVÉR

„Mikor oláhország háborút izene ...” Az 1916-os menekülés néhány barcasági csángó visszaemlékezéseinek tükrében

Budapest, 2000, 23 p.

A dolgozat tíz barcasági csángó falu történetéhez nyújt adalékokat az I. világháborúban. A Barcaság rövid leírása, a csángókról szóló szakirodalom és történelmi források áttekintése után a szerző saját gyűjtésének anyagából válogat, melyet Barcaújfaluban és Tatrangon talált. A csángó írásos visszaemlékezések közül négyet mutat be 1916 őszéről, melyekben megelevenednek az Erdély elfoglalására tett román kísérlet idején falujuk elhagyási kényszerű csángó családok szenvedései. A négy meneküléstörténetből (melyből egy verses elbeszélés) négy különböző menekülési útvonalat ismerünk meg. A menekülő csángók az ország legkülönbözőbb pontjaira eljutottak (Tiszántúl, Budapest, Tatabánya, stb.). Figyelemre méltó tény, hogy az otthonukat elhagyók között sok a román család is.

17/359

VEREGYHÁZI BÉLÁNÉ

Családom története I. (1800–1920)

Karcag – Szolnok, 2000, 18 p.

A szülőváros, Karcag rövid történetét, a jász-kunok eredete, a reformáció és a redemptió bemutatása követi, majd saját felmenőinek méltatása következik ükeiig visszamenően szép, olvasmányos stílusban precíz és pontos családfákkal.

68/304a

VEREGYHÁZI BÉLÁNÉ

Családom története II. (1920–)

Szolnok, 2000, 18,(1) p., 1t.

Gondolatébresztő bevezető után a szerző folytatja családja történetét a Trianon utáni időktől, önéletrajzi ihletéssel, szép stílusban.

68/304b

VIKÁR TIBOR

Szülőföldem, Kajárpéc

Zalabér, 1999, 41 p.

A község földrajzi, közigazgatási meghatározása után a szerző a régészeti kutatások eredményeit tekinti át. Az Árpád-kor leleteinek számbavételét a Péc nemzetségtörténete követi. A pályázó az „alapközségek” (Kispéc és Kajár) tulajdonosainak és gazdasági, társadalmi viszonyainak alaposan okadatolt bemutatásával zárja.

8/51

VÖRÖS DEZSŐ

A Hevesi Dalegylet története

Heves, 2000, 28,(17) p.

A szerző kitér az egyesületi kultúra helyi hagyományaira, különös tekintettel az énekkari múltra. Értékes és érdekes adalék a dalegylet névsora és foglalkozási jelölése. Szociológiai forrás. A társadalmi kapcsolatok is jellemzik az egyesületeket, érzékelteti, hogy az országos dalosversenyek szakmai és emberi kapcsolatokat is jelentettek.

107/113

WAGENHOFFER VILMOS

Máriaalom – a történeti Kirva község – iskolatörténetéből

Esztergom, 2000, 36,(2) p., mell. 4 p.

A szerző gazdag forrásbázisra építve dolgozta fel az iskolatörténetet, kiegészítve ezt helytörténeti feldolgozásokkal és visszaemlékezésekkel. Az iskolaalapítástól (18. század vége) a legújabb korig tekinti át a község oktatástörténetét. A tartalmi kérdések mellett kitér a politikai, nemzetiségi közművelődési kérdésekre is. Gazdagon dokumentált dolgozat.

138/388

WASS GYÖRGY

A Jakab-család története

Sófalva, 2000, 80 p.

A szerző nyugdíjas pedagógus, témáját arra felfigyelve választotta, hogy Sófalva magyar lakosságának csaknem 30%-a e névre hallgat. A település történetének ismertetése után Jakab János családfáját adja, majd ükszüleiig visszamenően bemutatja a családot tagonként, szájhagyománnyal indítva, de mellékelve a bizonyító iratokat (ahol szükséges fordítással), végén ősjegyzékkel. (Megjegyzendő: az eredeti dolgozat eltűnt valahol expedálás közben, ez a változat pótlólagosan érkezett egy példányban.)

156/161

ZEMEN PÁLNÉ SZABÓ KATALIN

Csepp a tengerből (A Szabó- és Zemen-család története)

Sülysáp, 2000, 28 p., 1 térk., 13t.

Családi visszaemlékezések és iratok alapján készült igazi „paraszttgenealógia” dédszülkig visszamenően, családi fotókkal dokumentálva. A családfákon – értelemszerűen – sok a kérdőjel, de ellensúlyozza ezt a részletes elbeszélés az egyes családtagokról, tevékenységükről, jellemükről, sorsukról. A pályázó első generációs értelmiségi, nagyon szép emléket állít felmenőinek.

121/331

ZSÍROS SÁNDOR

A zsolcai „elsüllyedt templom” rejtélye

Felsőzsolca, 2000, 17 p.

Klasszikus helytörténeti dolgozat, amely Felsőzsolca földrajzi helyzetének, népessége alakulásának, földrajzi neveinek, stb. ismertetése után a helybeli, középkori plébániatemplom régészeti feltárásáról, az épület lebontását követően pedig az építőanyag további sorsáról ad kimerítő felvilágosítást. Szép kiállítású dolgozat.

10/250

A pályázatok értékelése

Tisztelt Elnök Úr, Kedves Hallgatóság!

Örömmel jelenthetem bevezetés helyett, hogy a pályázati kiírás, melyet ez év januárjában tettünk közzé, szép sikereket hozott. Úgy érezzük, megértették eredeti szándékunkat, s ha sok jelentkezőt a pályázat elkészítésében meg is akadályozott valamiféle „vis maior”, a részvétel nemes szándéka akkor is dicséretet érdemel.

Sokan talán el sem hiszik, mennyire megható 80-90 év feletti honfitársaink kézzel írott munkáit olvasni, mennyire meggyőző, amikor a géppel írott szövegben a távolból jött dolgozaton minden egyes ékezet kézzel van bejegyezve.

Néhány idézet a dolgozatokból ékesebben beszél minden retorikai közhelynél: „Munkámmal nem valamiféle díjat kívánok nyerni – írja egyik pályázónk (Gyetvay Iván) –, csupán szeretném elérni, hogy néhány gyakorlatilag névtelen becsületes ember emléke ne merüljön a feledés homályába.”

Egy hölgy (Tóthné Bíró Katalin): olyan egyszerű embereket kíván bemutatni, „akik »csak« becsületesen és tisztességesen tették mindennapi dolgukat.”

Nagyon dicséretes és elismerést érdemlő mindenki munkája, aki vette magának a fáradságot, és megtisztelt bennünket írásával. E versenyben vesztes nincs csak nyertesek, mi valamennyien, akik itt vagyunk, s azok is akik nem lehetnek jelen. Mindenkinék, aki pályázott – akár befért a díjazottak sorába, akár nem –, megköszönöm fáradozását, s Petőfivel mondom: „áldja meg az Isten mind a két kezével.”

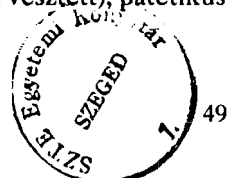
A pályázat által támasztott formai követelményekről:

A kb. 40 ezer n (23 gépelt oldal) terjedelmet általában betartották, a nagyobb művekből – instrukcióink szerint – fejezeteket emeltek ki elbírálásra, előfordult a kétválasztásos módszer is (amikor egy szerző két egymással összefüggő dolgozatot nyújtott be, valószínűleg terjedelmi okokból), volt olyan idős pályázónk is, aki a gépeldalt összetévesztve a nyomdai ívvel (két oldalon) nyújtott be pályázatot. Kéziratot csak végső esetben fogadtunk el (két ilyen dolgozatunk volt, egy harmadik szerzője utólag gépiratban is megküldte művét). A határidő betartásáról: voltak csúszások postai és más okok miatt, de a bizottság minden beérkezett munkát elfogadott és elbírált.

A tartalmi követelményekről elmondható: eleget tettek annak az elvárásnak, hogy a műnek önálló kutatáson kell alapulnia (voltak persze összeollózott írások is).

A témaválasztások gyakran remekbe sikerültek, a forrásmegjelölés viszont sokszor elmaradt, s elég gyakran nem derült ki a szakirodalmi tájékozottság sem. Az anyag összegyűjtése, elrendezése, értékelése önállóságról tanúskodott, igazolta, hogy szerzőjének saját ítélete, nézete, koncepciója van; kitetszett mindegyik munkából, hogy szereplője az egyén, a cselekvő ember (alulnézeti történelemben), ő áll a középpontban a sima szakszerű, egyszerű genealógián túlmutató ábrázolásban.

Nagy érdeme szinte minden szerzőnek a közérthető stílus, amelyben egyaránt előfordul lírai hangvétel (érzelemgazdag, bizakodó vagy reményt vesztett), patetikus



(lelkesedő nagy szavakkal, néha emlékbeszédnek beillő fogalmazásban), száraz adatközlő, regényes (életregény alcímmel). Legjobban sikerültek a jó kedélyű, olykor tréfás anekdotázó írók.

Pontos tematikai elhatárolódás lehetetlen volt, hiszen sokan családjuk története elé rövid településtörténetet írtak, mások beledolgozták a település történetébe saját felmenőik históriáját. Statisztikusan valamivel több volt a családtörténet, kevesebb a helytörténeti írás.

A dolgozatok tartalmi gazdagsága rendkívül sokrétűre sikeredett. A teljesség igénye nélkül tallózva:

A helytörténeti munkák – állíthatjuk – átfogták az egész Kárpát-medencét Baktakéktól (BAZ) Tatrangig (Barcaság), Losonctól Székelyudvarhelyig, Soprontól Istensegítsig (Moldva), Papolctól Nyékvárkonyon át Szentábrahámgig. E témakörhöz sorolhatjuk az intézménytörténeti dolgozatokat is, melyek körébe számos iskolatörténet (Siklós, Kaposvár, Dés, alföldi tanyai iskolák), ipartörténet (debreceni tégláégető, szarvasi nyomda), kultúr- és sporttörténet (hevesi dalegylet, szekszárdi német színház, földesi sportklub), pedagógiatörténet (borsodi gyerekek, nagybányai magyar oktatás), művészettörténet (dési temetők, feldebrői templom, soproni emlékek), technikatörténet (erdélyi fürdőkultúra, gyomaendrődi motormúzeum), irodalomtörténeti polémiák (Báthoryak Kolozsvár főterén, a Ménfőn született irodalmárok rokonai, stb.) tartozott. Talán külön kategóriába kellett volna sorolni a regionális történeti munkákat (Mezőség, Őrség, Gyimes, Mátra-vidék, Bukovina, Jászság), ám ezek kevés száma miatt a differenciálástól eltekintettünk. Kaprunk kifejezetten demográfiai jellegű munkákat is (Oroszfalu, Kézdiszék, Zalavár, Kolozsvár), tanszékünk e témában illetékes kutatója, dr. Kovács Zoltán nagy örömeire. Unikum volt egy, személyre nyomozó írás is (1849 nyarán magukra hagyott gyerekek családjának kutatása).

Egyesek szakszerű néprajzi munkákkal jelentkeztek, megismerhettük a párválásztás szokását Nagybárcányban, másutt a táplálkozási szokások kerültek terítékre. több, búcsújárásra visszaemlékező dolgozat született, de a zsolcai elsüllyedt templom legendája vagy a murakresztúri csülkőzés módja is megörökítést nyert.

Nagyon sok szép és értékes munkát kaptunk családtörténetből is. Szakszerű genealógiai munkák és csak a harmadik ősig visszatekintő hagyománnyal jelentkezők egyaránt voltak. Nagy múltú, előkelő származású családok (Herényi és Felsőolaszi Herényi család története vagy a Nagymadai és Várbogyai Bogyay család históriája) éppúgy szerepeltek, mint a Tajti Tajthyak vagy a polgárosult Szentimrey és Dánfi család; a podolini eredetű Irányi család csakúgy mint a német eredetű Mayer, az olasz Andreetti, a kisteleki morva eredetű Csajka vagy a simontornyai zsidó Fried család.

Meghatóan szép memoárok is keletkeztek: az eltűntnek nyilvánított apa szellemi hatását bemutató, a falusi életközösség éltető erején növekvő, egyszerűen csak a hétköznapiakra vagy jeles napokra emlékezők egyaránt. Beküldtek néhány életrajzot is: Andreetti Károly, Hörömpöly Mihály, a Lenkey-fivérek vagy Teleki László gróf életrajzokról.

Nagyon sok adat gyűlt össze a múlt vagy inkább a közelmúlt egyszerű embereket is érintő, néha nagyon is mélyen érintő eseménytörténetéhez az emigrációkat, kitelepítéseket, a zsidóüldözést, a málenkij robotot, a hadifogságot, a diaszpórában vagy kisebbségi sorban élést illetően.

Többen történelmi eseményekhez nyúltak vissza: a kuruc korhoz, 1848/49 eseményeihez, a két világháborúhoz, a téjeszesítések lefolyásához, 1956 eseményeihez és azok hatásához, aktuális politikai témákhoz (pl. hogyan ünnepelték meg az államalapítás millenniumát).

Oktatási céllal készült speciális munkákkal is találkozhattunk, pl. Hatvan története (segédkönyv a helytörténet oktatásához) vagy Szécsény jeles szülöttei (életrajzi lexikon).

Mielőtt a statisztikai adatokra térnék rá, köszönetet mondok Önöknek, pályázóknak, Dr. Kelemen József úrnak, e pályázat kitervelőjének, Dr. Samu Mihály professzor úrnak az ügy felvállalásáért, Szécsény város elöljáróságának e konferencia megrendezéséért, a Belvedere Meridionale Alapítványnak egész évi fáradságos tevékenységéért, s külön köszönöm valamennyi munkatársam önfeláldozó munkáját, különösen kiemelve Balog Éva és Dr. Bezdán Sándor kollegáimat, akiknek odaadó munkája nélkül e rendezvényre nem kerülhetett volna sor.

A Bíráló Bizottság az Emberközpontú Fenntartható Társadalomért Alapítványnak javaslatot tett a kiírás szellemében egy I. díjra, amelyet azonban valójában kiemelt díjként kezelt, s csak a II. díjtól különböztetett meg kategóriákat (helytörténet, családtörténet, intézménytörténet mint tudományos kategóriák, esszé, ifjúsági díj, különdíjak).

[Ezt követően a díjazásra javasoltak névsora következett, amelyet e kötetünkben külön dokumentum tartalmaz. Más, itt felsorolt statisztikai adatokat pedig a zárójelentésbe vittünk át.]

Végezetül, ismételten megköszönve valamennyi résztvevő munkáját, pályázatát felkérem az Elnök Urat az EFTA által odaítélt díjak átnyújtására.

Köszönöm szíves türelmüket!

Szécsény, 2000. október 22.

A pályázatok nyertesei

- I. díj Takács László – Kovács Zsolt
3562 Onga, Berzsenyi u. 9.
Baktakék története
- II. díj Dr. Bálint Jánosné Ágoston Ilona
6724 Szeged, Feltámadás u. 7/b.
Eltűntnek nyilvánítva (1945. dec. 15.)
- II. díj Szász Béla
4333 Miercurea Nirajului
str. Sintana nr. 113. Jud Mures Ro.
1. *A nyárádszentannai református egyház története*
2. *Családom története* – c. pályamunka emléklapot kapott
- II. díj Szerencsés Magdolna
92901 Dunajská Streda Némestie
SNP 186/8. Szlovákia
Szabó családtörténet. Csehországi kitélepítés. (Visszaemlékezés)
Nyékvárkony című pályaművére emléklapot kapott
- II. díj Oláh Tamás
4600 Kisvárd, Kölcsey u. 10.
Pusztafalu története a XVII. században
- III. díj Dr. Herényi István – Herényi Levente
1075 Bpest. Wesselényi u. 40. III. 5.
A Herényi és Felsőlőcsi Herényi család tört.
Lásd: különdíjknál is!
- III. díj Vörös Dezső
3360 Heves, Erkel F. u. 3/c.
A Hevesi Dalegyelet története
- III. díj Vikár Tibor
8932 Pókaszeptek, Arany J. u. 7.
Szülőföldem Kajárpéc
- III. díj Tóthné Unghy Ilona
7081 Simontornya, Pásztor u. 3.
A Fried család szerepe Simontornya gazdasági és kulturális felemelkedésében
- III. díj Kocsis Tibor Jenő
4451 Sarata, nr. 182. Ro.
Egy falusi család eredetéről
- Küöldíjak**
- Dr. Győri Julianna-Győri Józsefné
2600 Vác, Nagymező u. 45. III. 11.
Mészáros János – Mészáros Lázár 1848-as hadügyminiszter családjának felkutatása
- Irányi Dezső
5600 Békéscsaba, Halastó u. 6.
Magyar ereken a Kárpáttáj minden népének vére. (I. Irányi Andrásfiak. II. Kispalugyai – bodafalvi Irányiak.)
- Csajka Gizella
5000 Szolnok, Gerle u. 16.
A kisteleki Csajka család története
- Nagy Annamária
6722 Szeged, Tábor u. 6.
Visszaemlékezések
- Galgóczi Károlyné
9012 Győr, Sokorópátkai u. 21.
Ménfőn született irodalmárok rokonai
- Wass György
4451 Sarata nr. 203. Ro.
A Jakab-család története
- Bajai József
21000 Split, Matoševa 1/1. Horvátország
Egy család exodusa az 1848/49-es magyar szabadságharc viharában
- Czinege Menyhértné
3075 Nagybárcán, Petőfi út 33.
A párvalasztás és házasságkötés szokásai Nagybárcánban

Lengyel Mihály
4177 Földes, Debreceni u. 30/d.
Földes sportélete (1925-2000)

Géczy Zoltán
2030 Érd, Nyomdász u. 17.
Szécsény jeles szülöttei (1592-1875)

Mayer Eszter
2509 Esztergom-Kertváros Wesselényi u. 35-39.
Család, társadalom, asszimiláció. (A Kárpát-medence nemzetiségi és társadalmi változásai az 1700-as évektől, a Mayer és Venczel család történetén keresztül)

Dr. Huszka László
6725 Szeged, Szt. Ferenc u. 23.
A gyulai Huszka család genealógiája

Dimény Attila
4050 Tg.secuiesc Curtea 10/1. Ro.
Oroszfalu változó társadalma a 20. sz. első felében

Artim Krisztina
3780 Edelény, Szt.Erzsébet út 18.
Gyermek a társadalomban. (Borsodi lokális etnológiai tanulmányok)

Koncz Sándor
6800 Hmvely, Püspök u. 29.
A tanítókkal szemben támasztott igények, követelmények a századforduló hőmezővársárhelyi tanügyi iskoláiban

Németh Józsefné
2038 Sósút, Petőfi u. 29.
Andreetti Károly élete és munkássága

Bogyay István
2737 Ceglédbercel, Kassai u. 12.
A nagymadai és várbogyai Bogyay család története

Bíró Donát
4225 Reghin, Cart. Rodnei. Bl. 11. Sc. 1. ap. 7. Ro.
Adatok a Mezőség keleti peremén fekvő néphagyományok történetéhez

Kiss Erzsébet
5310 Kisújszállás, Eszperantó u. 7.
A jászokra emlékezem

Szőcsné Gazda Enikő
4000 Sf. Gheorghe str. Vasile Goldis nr. 11. Bl. 24. ap. 4. Ro.
Papolt község története 1690 és 1830 között

Vánk Sándor
4800 Baia Mare, Odobescu 7/16. Maramures, Ro.
Nagybányai magyar nyelvű oktatás a XX. századfordulatában

Dedicsné Varga Szilvia
3779 Alacska, Dózsa u. 45.
Alacska története

Dr. Herényi István
1075 Bpest., Wesselényi u.40. III. 5.
Az Őrség

Gimesiné dr. Dudás Irén
6721 Szeged, Lengyel u. 5.
Családom története

Miklósi-Sikes Csaba
8331 Sümeg pf. 14. (Városi Múzeum)
Adatok két kalotaszegi család történetéhez

Szabó István
1066 Bpest., Teréz krt. 50.
Egy besenyőzögi család története az 1900-as évek elejétől idős Danyi István kéziratos önéletrajza alapján

Veresegyházi Béláné
5000 Szolnok, Tófenék u. 1-3. 3/78.
1. *Családom története I. (1800-1920)*
2. *Családom története II. (1920-)*

Zemen Pálné Szabó Katalin
2241 Süllyap, Határ út 17.
Csepp a tengerből (A Szabó és Zemen család története)

Szoboszlai Zoltán
5538 Biharugra, Rákóczi u. 9.
A Nedeczkyek

- Takács Ferencné
2932 Almásfüzitő, Petőfi u. 7.
Hörömpöly Mihály élete és munkássága
- Tóth Imréné Szabó Erika
3044 Szirák, Mátra út 10.
Szirák és a Telekiek
- Tóth Imre
3044 Szirák, Mátra út 10.
Deutsche Beziehungen der Lebensbahn des Grafen Ladislaus Teleki
- Kovácsné Guthy Ildikó
1121 Bpest., Melinda u. 30. I/12.
A kis- és nagygyúti Guthy család tiszaháti ágazata
- T. Ágoston László
1173 Bpest. Földműves u. 14. III. 22.
A Lenkeyek Zádorfalván és Egerben
- Dr. Tajthy Tihamér
1014 Bpest., Dísz tér 8.
Amit a Tajti-Tajthy nagycsalád történetéről eddig sikerült kiderítenem
- Szentimrey Béla – Szentimreyné Dánfi Márta
1039 Bpest. Nyár u. 11.
Egy magyar polgári család sorsa a XX. században
- Kiss Ferenc
4650 Dej, str. Traian nr. 4. Ro.
Közelképek a dési Nagytemetőben
- Bencéné Fekete Andrea
7400 Kaposvár, Dózsa Gy. u. 24.
A Kaposvári Zrínyi Ilona Államilag Segélyezett Polgári Leányiskola
- Magdics Erika
9024 Győr, Szigethy A. u. 80. II. 7.
Tárkány község története a 20. századig, különös tekintettel a pannonthalmi bencés apátság és a falu kapcsolatára
- Herédi Zsolt
3400 Cluj Napoca, str. Motilor nr. 16/2. Ro.
Kolozsvár etnikai struktúrájának alakulása a XX. század folyamán
- Wagenhoffer Vilmos
2500 Esztergom, Babits M. u. 3.
Máriaalom – a történeti Kirva község (Vaszary Kolos Kórház és Intézm.) iskolatörténetéből
- Darvasi Éva Sarolta
3400 Cluj Napoca, str. Hateg nr. 4. SC. III. ET. I., ap. 87. Ro.
Emlékeim közt kutatva
- Puntigán József
98401 Lučenec/Losonc, Tuhárske nám. 2/8. Szlovákia
Államfordulatok Losoncon
- Némethi Gábor
3000 Hatvan, Horváth M. u. 3.
Hatvan története – Segédlet a helytörténet iskolai oktatásához
- Dicséretre javasoltak névsora
- Veres Emese Gyöngyvér
1192 Bpest., Zalaegerszeg u. 15.
„Mikor oláhország háborút izene...” Az 1916-os menekülés néhány barcasági csángó visszaemlékezéseinek tükrében.
- Sipos Sándor
6723 Szeged, József A. sgt. 44-46.
Egy székely a XX. század viharában
- Kiss Györgyné Beretvás Ilona
6725 Szeged, Szabadsajtó u. 18.
Közép-európai történelem, ahogy reám zúdult 1943-1952
- Porubcsánszki Timea
6100 Kiskunfélegyháza, Jász u. 9.
A Porubcsánszki család története
- Lukács Adrienn
6635 Szegvár, Kórógy u. 89.
A szegvári nevelőotthonról – dióhéjban
- Antalné Nagy Magdolna
2740 Abony, Szabadság u. 9/b.
Riportok az abonyi parasztság életéből az 1950-es évekből

Sass Enikő
90200 Beregszász, Illyés Gy. sétány 1
Mezőkaszony története
Csarmasz János
8400 Ajka, Bródy u. 2.
A Csarma(s)z család története

Szabó László
1148 Bpest., Bagolyvár u. 5.
Béri Balogh Ádám élete

Sík Tamásné
9545 Jánosháza, Petőfi u. 34.
Családtörténet

Erőss István
4100 Miercurea Ciuc, str. Cosbuc nr. 57. Ro.
A csíkszentmihályi Erőss család

Fürediné Kiefer Edit
1188 Bpest. Kölcsey u. 81/b.
*Három nemzedék életútja a XX. század ember-
formáló viharaiiban*

Lakatos László
1126 Bpest., Sólyom u. 17/b.
A sárospataki Pataki-család

Gáll Zoltán
4142 Csíkszentdomokos, Templom tér 1674.
Hargita m.
Piros-fekete sors

Tremkó Györgyné – Meszleny Mária
1125 Bp. Felső Svábhegyi út 1/a.
Családi hagyaték

Horváthné Priol Ágnes
7817 Diósvizsló, Korvin O. u. 33.
Dósvizsló egy parányi pont a térképen

Juhász Attiláné
8100 Várpalota, Rákóczi u.26.
*Somogy megye a millennium fényében. Adalékok
a megye korabeli népoktatásáról, valamint a
millenniumi eseményeken való részvételéről.*

Kupán Árpád
3700 Oradea str. Titu Maiorescu 19.
Mezőtelek iskola-története

Bárdiné Békési Mária
5630 Békés, Kossuth u. 23/b.
Békés és a Békésiek
Ádám Magdolna
3526 Miskolc, Katowice u. 27.
Kány közelmúltja és jelene

Horváth Ferenc
7500 Nagyatád, Rákóczi u. 66.
A Dunatáj szerelmese

Sziki Károly
3300 Eger, Bartók B. tér 6.
*Istensegíts messze van, avagy az álom hazavisz
Bukovinába*

Mészáros Zoltán
23330 Novi Knezevac, Vrosan Cobanova 81. Yu.
Egy padéi ember élete...

Czégé Andrea Gizella
3650 Nagyszalonta, Republicii 36. Bl.E.ap.30.
Fájdalmas visszatekintés

Nagy Zoltán
4207 Ciumani bl.1. sc. 2. et. 2 ap.4.
Családtörténet, helytörténet

Nagy-Imecs Zsuzsanna
4150 Székelyudvarhely, Kós K. u. 4.
Öröm népes család tagjaként Székelyudvarhelyen élni

Szász Béla
Családom története

Fülöp Márta
3288 Ghindari, Kaszárnya u. 191. Ro.
Makfalva története

Tankó Gyula
4140 Lunca de Jos 491. jud. Harghita
Gyimes rövid története

Kormosné Káplár Borbála
7800 Siklós, Szentkút u. 35.
A Siklósi Polgári Leányiskola

Péhl Gabriella
1204 Bpest., Bajza u. 8.
Gyökereim

- Loboda Gábor
25245 Bogojovo, Ady E. u. 49. Yu.
Vesszőfutás (életregény)
- Szabó Csaba
3400 Cluj Napoca, str. Nirajului. nr.14/20.
Család- és helytörténet regénybűvöletében. A Báthoryak és Kolozsvár főtere
- Gergely Józsefné
2200 Monor, Rét u. 44.
Emlékek, töredékek az életemről
- Dr. Molitorisz Pál
5540 Szarvas, Jókai u. 58/a.
Adatok a szarvasi nyomdák történetéhez
- Kenéz Ágnes
7100 Szekszárd, Fáy A. u. 12.
A Szekszárdi Német Színház működése, műsorválasztása és nézettsége 1991-1997 között.
- Csernátoni József
Radnótfája történetének rövid ismertetése
- Pásztor Angelika
1063 Bpest., Szív u. 13.
Mátraszőlős, Csontfalu, Nádasd, Tepke a középkorban és a koraujkorban
- Pásti Csaba
4031 Debrecen, Téglavető u. 8.
A debreceni régi téglavető története a XX. század első harmadában
- Tánczos Istvánné
3014 Hort, Bajcsy-Zs. u. 51.
Hort jeles napjai
- Kissné Szendrődi Judit
2750 Nagykörös, Gerle u. 4.
És tóvá lesz a délibáb. A Nagykörösi Református Tanítóképző Főiskola indulása.
- Orbán Mihály
4138 Mihaileni-Ciuc.Nodejde nr.139. jud. Harghita
Ajnád
- Bokorné Csókási Irén
3768 Valea lui Mihai, str. Republicii nr. 7. Ro.
Szilágypér
- Kerékgyártó Imréné
2030 Érd, Zsolt u. 3.
Érd a török hódoltság idején
- Kovács Rozália
3768 Valea lui Mihai, str. Izvorul nr.28. Ro.
Érmihályfalva
- Kádár Miklósné Bander Erzsébet Mária
1157 Bpest., Kórákás park 7. f. 3.
Kápolna
- László Márton
4300 Tîrgu Mures, str.Parangului 10/18.Ro.
A cserefalvi faluközösségről szóló írásos feljegyzések
- Váradi Natália
90200 Beregszász, Csajkovszkij u. 31.
1. Bátyú története
2. Az 1956-os szabadságharc és forradalom visszhangja a korabeli beregszászi sajtóban
- Fülöp Irén
3288 Makfalva, Ghindari, 487/a.
A Makfalvi Wesselényi Kollégium története
- Szertics László
8834 Murakeresztúr, Állomás tér 1.
1. Emlékmű a Mura mentén
2. A csülkőzés
- Mezeiné Nádházi Annamária
4126 Kismarja, Szélső u. 5.
Kismarja helytörténete
- Nánási Zoltán
3768 Valea lui Mihai Progresului u.25.
A kurucok szabadságharca Székelyhíd környékén
- Tóth Károly
4242 Hajdúhadház, Jókai u. 8. *Adalékok és dokumentumok Földi János életéhez és munkájához*

- Kutas Ferenc
5540 Szarvas, Hársfa u. 4.
Aratás, cséplés a XX. század első felében a szarvasi határban
- Tapasztó Eleonóra
5720 Sarkad, Vasút u. 2.
1. Arad története
2. Dombegyház története
- Bedő Ákosné Bíró Rozália
4023 Or.Barot (Baraold) Covasna, Ro.
Családtörténet
- Pálfi Zoltán
4028 Debrecen, Kétmalom u. 5.
A Komádiban lakó Pálfi család
- Dr. Forgó István
6900 Makó, Hunyadi u. 22/b.
A Csanyteleki Római Katolikus Egyházközség története
- Bajka Zoltánné Fejér Katalin
4000 Sfintu-Gheorghe, Mihai Vitcazul 2/3.B. Ro.
Szülfalum történetéből – Tatrang (Barcaság)
- Szuhai András
4525 Rétközberencs Répásszeg u.6.
Rétközberencs
- Sebe Ákos
4335 Com Galesti 63. jud. Mures Ro.
1. A nyárádgálfalvilsepsiszentiványi Szentiványiakról.
2. Nyárádszentlászlóról
- Kamondiné Bóta Melinda
8392 Zalavár Dózsa u. 52.
Másfél évszázad a demográfiai mutatók tükrében (Zalavár népesedési viszonyai 1775-1945)
- Salamon Ferenc
4069 Alungeni nr. 85. (Futásfalva) jud.Cov.
Kézdiszéki falvak egészségügyi története a kezdetektől 1920-ig
- Balázs Katalin
2112 Veresegyház, Nyíres u. 24.
Öröktűz (A székelyderzsi Derzsi család története)
- Karacs Zsigmond
1108 Bpest. Lenfonó u. 2.
Lapok a Medgyesi család történetéből
- Barkóczy László
7401 Kaposvár, Bajcsy -Zs. u. 10.
A Barkóczy család története
- Treutz Lászlóné Schmidt Gabriella
7712 Dunkaszekeső, Rákóczi u. 105.
A Zeier család története a II. világháború után
- Kovács Emőke
1145 Bpest., Újvilág u. 19/b.
Fejezetek Kaposvár és a Szilli család múltjából
- Feketéné Bíró Katalin
7064 Gyöngy, József A. u. 539.
Múlt... jelen és jövő (A solti Bíró és Hadik család története)
- Szilágyiné (Tifán) Magdolna
4150 Székelyudvarhely, Rákóczi u. 7/5.
Mert a legárvább, akinek még halottai sincsenek
- Gyertyay Iván
3580 Tiszaújváros, Árkádsor 15.
Családunk története
- Kovács Mihályó
4151 Satu-Mare nr. 73. jud. Harghita
Hittel és munkával a családjért
- Derzsi Ferenc
3295 Szováta, Tölgyfa u. 8. Ro.
Gyökerek (id. Derzsi Albert családi értesítője)
- Bálint Tiborné Kovács Júlia dr.
3400 Cluj Napoca, Str. Domei 30.
A Kereksek, Kovácsok és mások Magyarlápokon, a ködbevesző múlt időben
- Jósa Piroska dr.
3700 Oradea, str. Nufáruului nr. 78.
Egy székely család múltja Háromszéktől Nagyváradon át Ausztráliáig
- Schiszler Jánosné
7759 Lánycsók, Béke tér 1.
Mohács és Vidéke folyóirat története

- Hartman László
6630 Mindszent, Horváth Gy. u. 17.
Könnyezve emlékezem
Kéki Lajosné Darabánt Ilona
3580 Tiszaújváros-Tiszaszederkény, Dohány u. 14.
A Darabánt család története, élete a régmúltban
özv. Tóth Lászlóné
3016 Boldog, Hatvani u. 9.
Elszármazottak találkozója. Boldogi búcsú, 2000.
Boér Jenő
1900 Timisoara III.str. Chiriac, nr. 13.
Lindenfeld
Bíró Péter
4300 Tg. Mures str. D.Pietros 12/A/18. Ro.
Családtörténeti pályamunka
Tamás Andrásné Dajka Rozália
5712 Szabadkígyós, Ókígyósi út 156.
Szabadkígyós község múltja, jelene és jövője
Erdélyiné Lakatos Ágnes
4138 Komádi, Mártírok u. 6/b.
Komádi története
Gábor Attila
4295 Pókakeresztúr, nr. 61. of. p. Glodeni
Mures Ro.
A pókakeresztúri iskola története
Kozák Viola
9400 Sopron Baross u. 8/b.
Amiről a kövek mesélnek
Jánossy Sándor
4650 Dej, str. Dealul Florilor 15. Ro.
Patinás oktatási múlt. A dési iskolahálózat kezdetű napjainkig
Mesznéder Klára
6000 Kecskemét, Séta tér u. 7.
A Bagi-had
Holló József
94361 Salka, Hlavná 159. Szlovákia
Szalka (Ipolyiszalka) földrajzi nevei
Fosztó Anna
4000 Sepsiszentgyörgy, Hajnal u. 40. Ro.
A család
Mécs Imréné Faludi Mária Magdolna
7700 Mohács, pf. 139.
Bakics család
Dunakeszi 5.sz. Ált. Iskola kollektívája
2120 Dunkaszi, Radnóti u. 2.
Dunakeszi története
Dankó Katalin
5940 Tótkomlós, Balogh Á. u. 25.
A polip
Fekete Albert
1118 Bpest., Villányi u. 35-43.
Szejkefürdő. Az erdélyi fürdőkultúra elfeledett gyöngyszeme.
Fehér József
5500 Gyomaendrőd, Kulich u. 1.
A gyomaendrődi motormúzeum története
Zsíros Sándor
3770 Sajószentpéter, Zrínyi u. 5/a.
A zsolcai „elsüllyedt templom” rejtélye
Dr. Tóth József
1125 Bpest., Trencsényi út 48.
A valkó-szentlászlói Tóth-Balogh család 1125 története
Vass István
4180 Székelykeresztúr
Orbán Balázs Gimn.
1. Egy kisváros a századforduló táján
Székelykeresztúr – anno 1906.
2. Ezredforduló egy erdélyi faluban – Szentábrahám
Róth-András Lajos
4150 Odorheiu-Secuiesc, C.P. 21. jud.
Harghita
Századforduló egy erdélyi kisvárosban
Borbély Gábor
3700 Oradea, str. Cantacuzino nr. 11.BI. AN
50. ap.15.
Lapok Biharfélegyháza múltjából

Bán József
3400 Mezőkövesd, Zsófia u. 18. *Táplál-
kozási szokások a mezőkövesdi matyótság körében*
özv. Szekér Aladárné Szabó Sarolta
9028 Győr, Vak Bottyán u. 33.
Egy élet a XX. században...

Vadásziné Varga Éva
3352 Feldebrő, Rákóczi u. 17.
A feldebrői templom története

Bálint Jánosné Ágoston Ilona
6724 Szeged, Feltámadás u. 7/b.
A Weigler család története

Dabóczi Viktória
2623 Kismaros, Liliom u. 16.
Vác Árpád-kori emlékei

Molnár Béla
3713 Arnót, Petőfi u. 32.
A Molnár és Tóth család története

Versenyen kívül:

Karácsony György
8741 Zalaapáti, Deák F. u. 8.
Egy győri diák a II. világháborúban (1939-1945)

Daday János
3700 Oradea, Parc I. C. Bratianu u. 4. Ro.
Barangolások a Bihar-hegységben

Tóthné Unghy Ilona
7081 Simontornya, Pásztor u. 3.
1. A simontornyai katolikus elemi népiskola története
2. A simontornyai református elemi népiskola története

A bíráló bizottság javasolja, hogy az I.-II.-III. díjra és a különdíjra javasoltak a díjak átadásával egyidőben a tanszékkal előzetesen egyeztetett szövegű oklevelet kapjanak, továbbá támogatja, hogy a millenniumi rendezvényen résztvevők mindegyike kapjon emléklapot.

A pályázókra vonatkozó adatok (név, lakcím, dolgozat cím) a Belvedere Kiskönyvtárban fog megjelenni, amelyet minden pályázónak postai úton elküldünk.

Szeged, 2000. október 18.

(Dr. Szegfű László)
tanszékvezető főiskolai tanár
a bíráló bizottság elnöke

A pályázatok dokumentációi

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Az Emberközpontú, Fenntartható Társadalomért Alapítvány *Kelemen József* kezdeményezése és az 1999. január 15-én történt millenniumi felajánlása alapján, a Magyar Millenniumi Kormánybiztosi Hivatal támogatásával, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Történettudományi Tanszéke szakmai irányításával és Szécsény Város Önkormányzatával együttműködve

CSALÁDTÖRTÉNET, HELYTÖRTÉNET

címmel család- és/vagy helytörténet megírására pályázatot hirdet magyar állampolgárok és a határon túli magyarság számára.

Az egy ívet (23 gépelt oldalt, mellékletek nélkül) meg nem haladó, nyomtatásban meg nem jelent pályamunkákat a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Történettudományi Tanszékére, 6725 Szeged, Hattyas sor 10. levelezési címre kell beküldeni 2 példányban, A/4-es formátumban, valamint -a lehetőségek függvényében- számítógép lemezen (floppyn) is. A pályázathoz dokumentumokat csak másolatban mellékeljenek a pályázók, mert az eredeteket nem áll módunkban megőrizni vagy visszajuttatni.

A pályamunkákat a külön e célra alakult bizottság bírálja el, és dönt az alábbi díjak odaítéléséről, valamint a díjazandók számáról:

I. díj:	50.000,- Ft
II. díj:	25.000,- Ft
III. díj:	15.000,- Ft

A pályázaton szerzői munkaközösségek is részt vehetnek, a díjakat azonban a bizottság nem oszthatja meg.

A pályázaton indulók jelentkezését 2000. február 29-ig várjuk a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Történettudományi Tanszékének a címére (*lásd fent*).

A jelentkezőknek részletes tájékoztatót küldünk, segítséget nyújtva a pályázat elkészítéséhez, illetve szóbeli felvilágosítást is kérhetnek a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Történettudományi Tanszékén (6725 Szeged, Hattyas sor 10., Tel.: 06-62-546-090, Fax: 06-62-443-324.) vagy Kelemen Józseftől (6100 Kiskunfélegyháza, Szegedi út 45., Tel/Fax: 06-76-462-152).

Minden beérkezett pályamunka közül az egyik példányt a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Történettudományi Könyvtárában, a másik példányt pedig Szécsény Város Könyvtárában helyezzük el a kutatók és az érdeklődők számára.

A pályamunkák katalógusát és a díjnyertes pályázatok rövid ismertetését a Históriaban és a Belvedere Meridionale Kiskönyvtárban közzé tesszük. A már korábban elkészült, és a Millennium, a magyar államalapítás ezredik évfordulójának tiszteletére felajánlott helytörténeti munkákat pályázaton kívül is fogadunk, amelyeket katalógusunkban megjelentetünk (ismertetünk) és a kutatás számára hozzáférhetővé teszünk.

A pályamunkák beküldési határideje: 2000. június 30.

A nyertes pályázók díjait -értesítésünk és a meghívónk alapján- 2000. október 22-23-án, a Szécsényben megrendezendő tudományos konferencián adjuk át.

Kiskunfélegyháza, 1999. október 22.

Emberközpontú, Fenntartható
Társadalomért Alapítvány

Radics Robert
Kuratórium elnöke

Emberközpontú, Fenntartható Társadalomért
Alapítvány

6100 Kiskunfélegyháza, Szegedi út 45.
Tel/Fax: 06-76-462-152

CSALÁDTÖRTÉNET, HELYTÖRTÉNET

1999. október 22.-2000. okt. 23.

(Millenniumi rendezvény)

1. Előzmények.
2. A rendezvény célja.
3. A rendezvény feladata.

Előzmények

Kelemen József pályázata 1999. január 15-én kelt, amelyet a Kormánybiztosi Hivatal elfogadott és visszaigazolt. Ezt követően a pályázatot és a rendezvényt támogató szervezetek (EFT Alapítvány, JGYTF Történettudományi Tanszék, és Szécsény Város Önkormányzata) nyilatkozatban vállalta részvételét a feladatok véghezvitelében.

A rendezvény célja

- a múlt és jelen regionális és lokális történéseinek megismerése, az eredmények átörökítése az utódok (utókor) számára;
- a személyes történet feltárása révén a családhoz, a településhez, a szűkebb pátriához és a nemzethez való szorosabb kötődés, ragaszkodás, az identitástudat erősítése;
- a millenniumi rendezvény megalapozza a jövőben elvégzendő feladatokat: ráirányítja a magyarság figyelmét a globalizáció jelen veszélyeire, a család – nemzet -- világ egységének és sorrendiségének megbomlására, melyeknek jól megalapozott, a gyökerekbe kapaszkodó, a racionális és érzelmi töltetű kivédése a magyarság sorskérdése, megmaradásának legfontosabb feltétele.

A rendezvény feladata

A három szervezet (EFTA, JGYTF Történettudományi Tanszéke, Szécsényi Önkormányzat) egymás között Együttműködési szerződésben rögzíti a vállalt feladatokat:

- elősegíti a fent vázolt célok megvalósulását;
- összefogja a pályázati felhívásra jelentkező magyar állampolgárok és a határon túli magyarság csatlakozását a rendezvényhez, illetve szervezi, irányítja, koordinálja a rendezvényt, szakmai tanácsokkal segíti a pályamunkák elkészítését és elbírálja a pályázatokat;

- **gondozza** a könyvtárakra bízott pályamunkákat;
- **biztosítja** a beérkezett anyag hozzáférhetőségét a kutatás, tájékozódás számára;
- **tudományos konferencia keretében feldolgozza** a rendezvényre beküldött pályázatokat, továbbá tájékoztatja a nyilvánosságot a sajtó bevonásával;
- törekszik annak **megalapozására** hogy e milleniumi rendezvényt rendszeresen kövessék hasonló pályáztatások és konferenciák.

Kiskunfélegyháza, 1999. november 4.



Emberközpontú, Fenntartó
Társadalomtudományi Alapítvány
Radics Róbert
EFT Alapítvány Kuratórium elnöke

Emberközpontú, Fenntartó
Társadalomtudományi Alapítvány
Kelemen József
EFT Alapítvány alapítója,
a rendezvény kezdeményezője és felelőse



*"A néphez a családon,
az emberiséghez a nemzetén keresztül vezet az út."*
Gróf Széchenyi István

CSALÁDTÖRTÉNET, HELYTÖRTÉNET Konferencia (Millenniumi rendezvény)

Szécsény, 2000. október 22-23.



MEGHÍVÓ

A konferencia helye:
Művelődési és Művészetoktatási Központ Színházterme
Szécsény, Ady E. u. 12.
(2000. október 22-én)

A program része:
ismerkedés
Szécsény Város
és
Hollókő
(a kulturális világörökség faluja)
helytörténetével
(idegenvezető: Őze János)

***Szeretettel meghívjuk és várjuk Önt
a konferenciára!***



CSALÁDTÖRTÉNET, HELYTÖRTÉNET

a magyar államalapítás ezredik évfordulójára

"A néphez a családon,

az emberiséghez a nemzeten keresztül vezet az út."

Gróf Széchenyi István

Globalizálódó világunkról, s a következményekről sokfélért olvasunk, hallunk, -jót és rosszat egyaránt. A folyamatnak azonban már vannak egyértelműen bizonyított negatív társadalmi, gazdasági, kulturális, ökológiai, éghajlat-változási stb. jelei, jelenségei. David C. Korten *Tőkés társaságok világaluralma* c. könyvében (KAPU Kiadó, 1996.) írja: *"Most kezdjük észrevenni, mekkora árat kell fizetnünk a gazdaság globalizálásaért. A modernitás nevében rendellenes működésű társadalmakat teremtünk, amelyek mindenütt kóros viselkedésformákat termelnek ki: erőszakot, szélsőséges versengést, öngyilkosságot, kábítószereszt, kapzsiságot és környezetpusztítást. Elkerülhetetlenül ilyen magatartási formákhoz vezet, ha egy társadalom nem nyújtja tagjainak azt, amire azoknak szüksége van: közösségi kötődéseket, bizalmat, szeretet és az élet szent közös értelmét. A háromszoros válság, azaz az elmélyülő szegénység, a környezet pusztítása és a társadalmi bomlás mind-mind ennek a rendellenes működésnek a megnyilvánulásai."*

Gróf Széchenyi István fent idézett figyelmeztetése, ma különösen időszerű. Az emberiség békéjét, biztonságát, jólétét az ember- és életközponitű, az ökológiailag fenntartható, rendellenességektől mentes, egészséges (társadalmak) nemzetek sokasága biztosíthatja. Az egészséges nemzet egészséges, erős helyi közösségekből épül. Egészséges helyi közösség pedig csak egészséges családokból épülhet fel.

A megmaradásunk egyik fontos feltétele tehát a család, az egészséges családok folyamatos (meg)léte, melyeknek a történetét -megmaradásunk titkait- egy-egy családtörténet tárhatja fel.

Ezek a gondolatok érlelték meg bennem, már évekkel ezelőtt a **családtörténet** és a **hely(i)történet** fontosságát. Ha mindannyian kutatnánk: honnan jöttünk, kik vagyunk, bizonyára olyan ismeretek, információk, adatok (titkok) birtokába juthatnánk, amelyek segítségével jobban megérténénk a mát, és tudnánk, "mivégre vagyunk" és mit akarunk.

A családtörténet és a helytörténet megírására lehet-e jobb alkalom, mint a magyar államalapítás ezredik évfordulója? Ez a történetírás tisztelgés az elődöknek és felkészítés a jövő kihívásaira! *

Ha csak a XX. század családtörténetének és/vagy helytörténetének megírására vállalkozik valaki, már maradandót alkotott, és lesz mit folytatni a következő nemzedékeknek. A vállalt feladatot elvégezvén, *"jelet s útmutatást hagyott utódai és a nemzet számára"*.

Milyen eredményei, hozadéakai lesznek még a munkának? Semmihez sem hasonlítható élményt, és az alkotás örömét, a családhoz és a (szülő- és/vagy lakó-)helyhez kötő szálak, s az azonosságtudat erősödését, a haza, a nemzet még nagyobb szeretetét jelenti a családtörténet és/vagy helytörténet megírása. A család és a lakóhely történelme (történelemkönyve) az utókor, a jövő generációk számára nemcsak emlék, de hasznos és tanulságos útmutató, *"hagyaték"* is lesz (pl. hogyan éltek meg és túl az elmúlt évtizedek sorsfordulóit szüleink és nagyszüleink, hogyan maradhatott meg a család, milyen események, emberi magatartások segítettek a túlélést, az életben maradást, az élet jobbrafordulását, hogyan lett a reményből cél, a célból feladat, s a feladat sikeres elvégzésével, a beteljesülés.)

Millenniumi felajánlásommal nemcsak elindítani akarom a családtörténet- és/vagy helytörténet-írás nemzeti mozgalmát, amely a világ egész magyarságát érinti, hanem tevőlegesen is részt kívánok venni az előkészítésben, a szervezésben és a koordinációban.

A szervezési munkákat az alábbi nem-kormányzati (civil) szervezetek vállalják:

- "ÉRTÜK és VELÜK Gyermekek- és Ifjúságérdekért Országos Egyesület (Kiskunfélegyháza),
- Emberközponitű, Fenntartható Társadalomért Alapítvány (Kiskunfélegyháza),
- Közép-Európa Klub (Kiskunfélegyháza).

A (pályázat)kiírás, ill. felhívás megszövegezésére és a mozgalom szakmai irányítására a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Történettudományi Tanszékét javaslom felkérni.

Segítség nyújtás, a Kárpát-medencében és a világ más részein élő, külföldi magyarokkal való kapcsolatfelvétel ügyében a Magyarok Világszövetsége elnökségét javaslom megkeresni, ill. együttműködésre felkérni.

Ha a felajánlásomat és a támogató nyilatkozatokat a Millenniumi Kormánybiztosi Hivatal elfogadja, akkor elkezdődhet az érdemi munka: a kiírás szerkesztése, sokszorosítása a nyilvánosság (az intézmények, a sajtó stb.) számára. Eldöntendő, hogy pályázat formájában benyújtható-e a családtörténet és/vagy helytörténet. A feladat(ok) pontosítása után fel kell mérni a MOZGALOM szervezésének, bonyolításának várható költségeit, valamint -ha a családtörténetek és a helytörténetek pályazatként is benyújthatók- a pályadíjak pénzügyi keretét.

Kiskunfélegyháza, 1999. január 15.



Kelemen József
gépészmérnök, gazdasági mérnök

6100 Kiskunfélegyháza, Szegedi út 45.
Tel/Fax.: 06-76-462-152

"Dicsőséges felemelkedés az osztályrésze azoknak a nemzeteknek, melyek az ősök tengernyi véréldozatával megszentelt tanulságok szerint élnek."

.....

"Átkozottak azok az unokák, akik az ősapák áldozatos életével nyújtott tanulságokat nem igyekeznek legmesszebbmenően hasznosítani nemzetük életében, hanem az ősök könnyével és vérével megírt útmutatásokat semmibe véve, vak önzésük szerint élnek és ismételten elősegítik, vagy lehetővé teszik azt, hogy a nemzet életében megismétlődjének ugyanazok a hibák és nyavalyák, amelyek már (egy ízben) súlyos zavarokat idéztek elő, vagy romlásba döntötték a nemzetet."

Deák Ferenc

PROGRAM:

2000. október 22. (vasárnap)

- 09.00-10.00 **Regisztráció**
Helye: Művelődési és Művészetoktatási Központ Színházterme, Szécsény, Ady E. u. 12.
- 10.00-10.10 **A konferencia megnyitása**
- *Dr. Samu Mihály*, a konferencia elnöke, egyetemi tanár, ELTE Állam- és Jogtudományi Kar Állam- és Jogelmélet Tanszék
- 10.10-10.20 **Köszöntő**
- *Máté Csaba* polgármester, Szécsény Város Önkormányzata
- *Kelemen József*, a rendezvény kezdeményezője és felelőse, EFTA
- 10.20-10.50 **A rendezvény célja és feladata (hívatása)**
A pályázatok értékelése
- *Dr. Szegfű László*, a rendezvény szakmai vezetője és a zsüri elnöke, tanszékvezető főiskolai tanár, Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar Történettudományi Tanszék
- 10.50-11.30 **Eredményhirdetés, a díjak és különdíjak átadása**
- *Dr. Samu Mihály*, a konferencia elnöke

11.30-11.40 **S Z Ű N E T**

- 11.40-12.20 **Előadás: A megújuló magyar családtörténetírás a XXI. század küszöbén**
- *Dr. Pandula Attila* kandidátus, ELTE Bölcsészettudományi Kar Történelem Segédtudományai Tanszék

- 12.20-13.00 **Előadás: Gondolatok a magyarországi helytörténetírásról**
- *Dr. Szegfű László* tanszékvezető főiskolai tanár

13.00-14.00 **E B É D S Z Ű N E T**

14.00-15.00 **Hozzászólások**

- 15.00-15.20 **Az ÁLLÁSFOGLALÁS előterjesztése, vitája és elfogadása**
Előterjesztő: *Kelemen József*, a rendezvény kezdeményezője és felelőse (EFTA)
- 15.20-15.30 **Következtetések, a konferencia lezárása**
- *Dr. Samu Mihály*, a konferencia elnöke

15.30-16.00 **Sajtótájékoztató**

16.00-18.00 **Szécsény helytörténete (a Város történelmi nevezetességeinek megtekintése)**
Idegenvezető: *Óze János*

18.00-19.00 **V A C S O R A**

2000. október 23. (hétfő)

07.30-08.00 **R E G G E L I**

08.00-09.00 **Múzeumlátogatás / Kubinyi Ferenc Múzeum**

09.00-12.00 **Hollókő helytörténete / ismerkedés Hollókő történetével (utazás busszal)**

12.00-13.00 **E B É D**

INFORMÁCIÓK

1./ A konferencia résztvevőinek részvételi díjat nem kell fizatni.

2./ Szállást és étkezést az alábbiak szerint tudunk biztosítani:

- szállás 2000. október 21-én és október 22-én éjszaka:

- Lipthay Béla Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Diákotthonban (Szécsény, Haynal u. 11.)

80-90 fő részére, 4 ágyas szobákban 1.000,- Ft/fő/éjszaka,

- Paradiso Étterem (Szécsény, Ady E. u. 14.) 45-50 fő részére, 2-4 ágyas szobákban: 1 fő 3.500,- Ft/éj, 2 fő 5.500,- Ft/éj, 3 fő 7.000,- Ft/éj, 4 fő 8.500,- Ft/éj (15 fő felett 10% árkedvezményt biztosít, a szállásdíj a reggelit is tartalmazza).

- étkeztetés a Bagó és Bagó Kft. által üzemeltetett Rákóczi Étteremben (Rákóczi út 95.) biztosítható, ahol a reggeli : 200,- Ft/fő, ebéd: 400,- Ft/fő, meleg vacsora: 250,- Ft/fő.

A szállás és az étkezés díját a résztvevők fizetik. Az igények bejelentését a mellékelt JELENTKEZÉSI LAPON lehet jelölni, amelynek alapján biztosítjuk a szállást és az étkezést. (A JELENTKEZÉSI LAP beküldési határideje: 2000. október 16.)

3./ A Budapestről Szécsénybe vonattal utazók részére javasoljuk a *Keleti pályaudvarról* 09.20 órakor és 15.20 órakor induló, Aszódon át Balassagyarmatig közlekedő *sebesvonaton* utazást, Balassagyarmaton történő átszállással, az Ipolytarnóc végállomásig közlekedő *motorvonaton*. (Javasoljuk még a *Keleti pályaudvarról* 07.05 órakor és 11.05 órakor induló, Aszódig közlekedő gyorsvonaton, Aszódon történő átszállással a Balassagyarmatig közlekedő *személyvonaton* utazást, Balassagyarmaton történő átszállással az Ipolytarnóc végállomásig közlekedő *motorvonaton*.) A MÁV Információ telefonszáma: 06-1-461-54-00.

A Budapestről Szécsénybe busszal utazók részére javasoljuk a (Budapest, 3.sz. METRÓ Árpád hídi megálló melletti) Árpád hídi Volánbusz pályaudvarról 06.05, 07.10, 11.35, 12.35, 14.40, 15.35, 17.35 órakor induló (Balassagyarmaton át, közvetlen Salgótarjánba közlekedő) buszokat. VOLÁNBUSZ Információ telefonszáma: 06-1-329-14-50.

4./ Részvétel esetén, kérjük a mellékelt JELENTKEZÉSI LAPOT kitöltve visszaküldeni legkésőbb 2000. október 16-ig postán vagy faxon a 6100 Kiskunfélegyháza, Szegedi út 45. Levélcimre, illetve a 06-76-462-152-es faxszámon.

További információ Kelemen Józseftől kérhető a 06-76-462-152-es telefonon/faxon.

FIGYELEM!

A MEGHÍVÓ *címdoldalán* a szécsényi Tűztorony látható, amelyet a pestis járvány elmúlásának emlékére épült fa harangláb helyére építették. 1893-ban kétemeletes toronnyá alakították a Tűzország számára. Száz év múlva egy harmadik emelet ráépítésére került sor, ekkor kapta a jelenlegi bádorgfedelű sisakját is. Az egész építmény, valószínűleg a talaj egy agyagrétegének megcsúszása miatt, szemmel láthatóan ferde, észak felé dől.

A *címdoldalon* helyeztük el a MAGYAR MILLENNIUM védjegyét.

A MEGHÍVÓ 8. oldalán Hollókő népi építészetét bemutató házak láthatók.

JELENTKEZÉSI LAP

A

„CSALÁDTÖRTÉNET, HELYTÖRTÉNET” című
KONFERENCIÁRA

Szécsény, 2000. október 22-23.

(A kipontozott részeket géppel vagy kézzel írott nyomtatott betűkkel kérjük kitölteni!)

Név:

Levélcím:

Telefon/Fax:

Kérjük, szíveskedjen az alábbi kérdésekre válaszolni:

1./ Kér-e szállást és étkezést? (Az „IGEN” válasz helyét szíveskedjen X-el jelölni!)

	szállás	reggeli	ebéd	vacsora
2000. október 21. (szombat):	<input type="checkbox"/>			<input type="checkbox"/>
2000. október 22. (vasárnap):	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
2000. október 23. (hétfő):		<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	

A MEGHÍVÓ 7. oldalán, a szállással és étkezéssel kapcsolatos információk ismeretében

- szállást kérek (a hely megjelölésével):

- étkezést kérek (az ajánlott árak alapján):

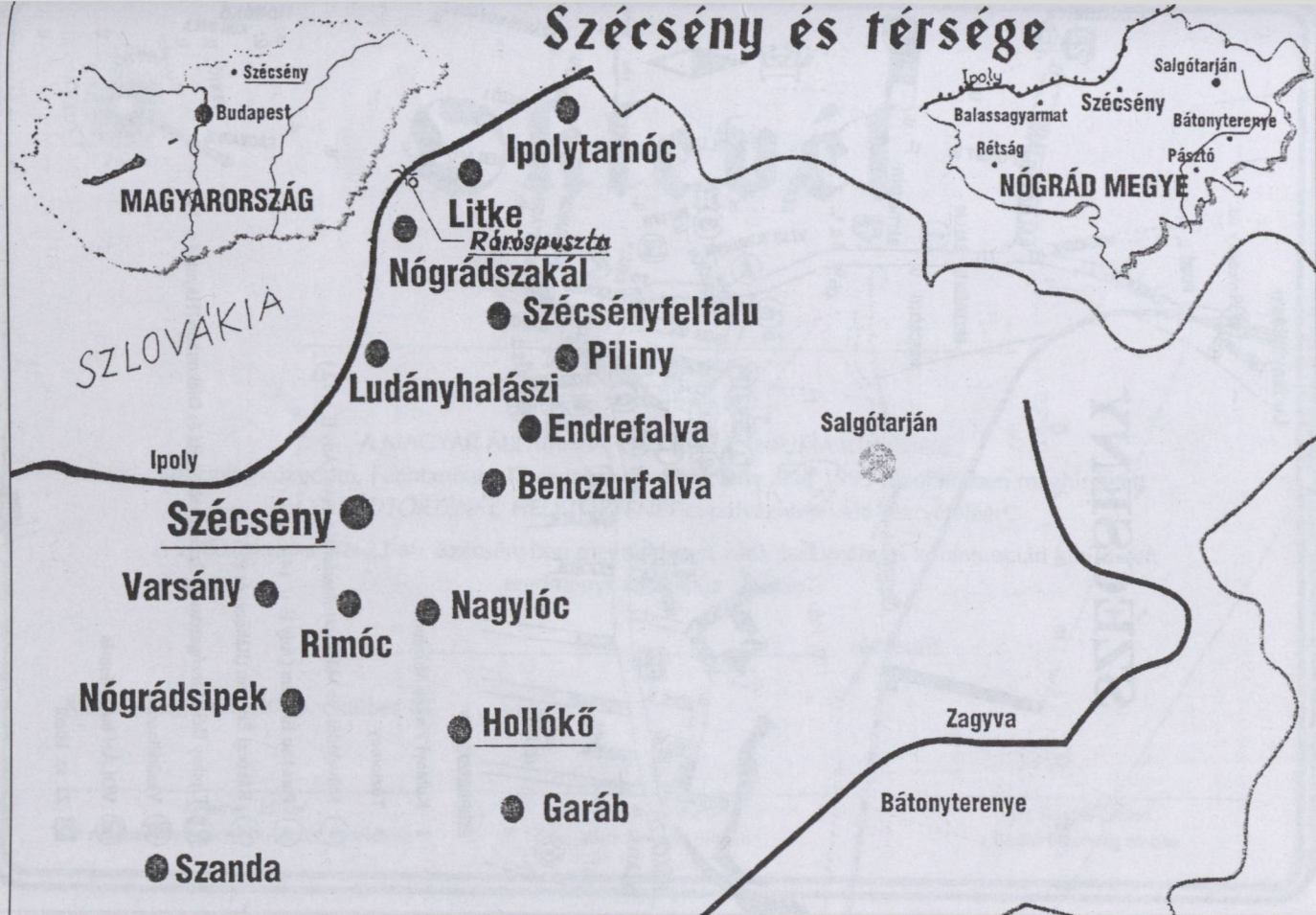
2./ Részt kíván-e venni Hollókő bemutatásán 2000. október 23-án délelőtt? ☐ IGEN ☐ NEM

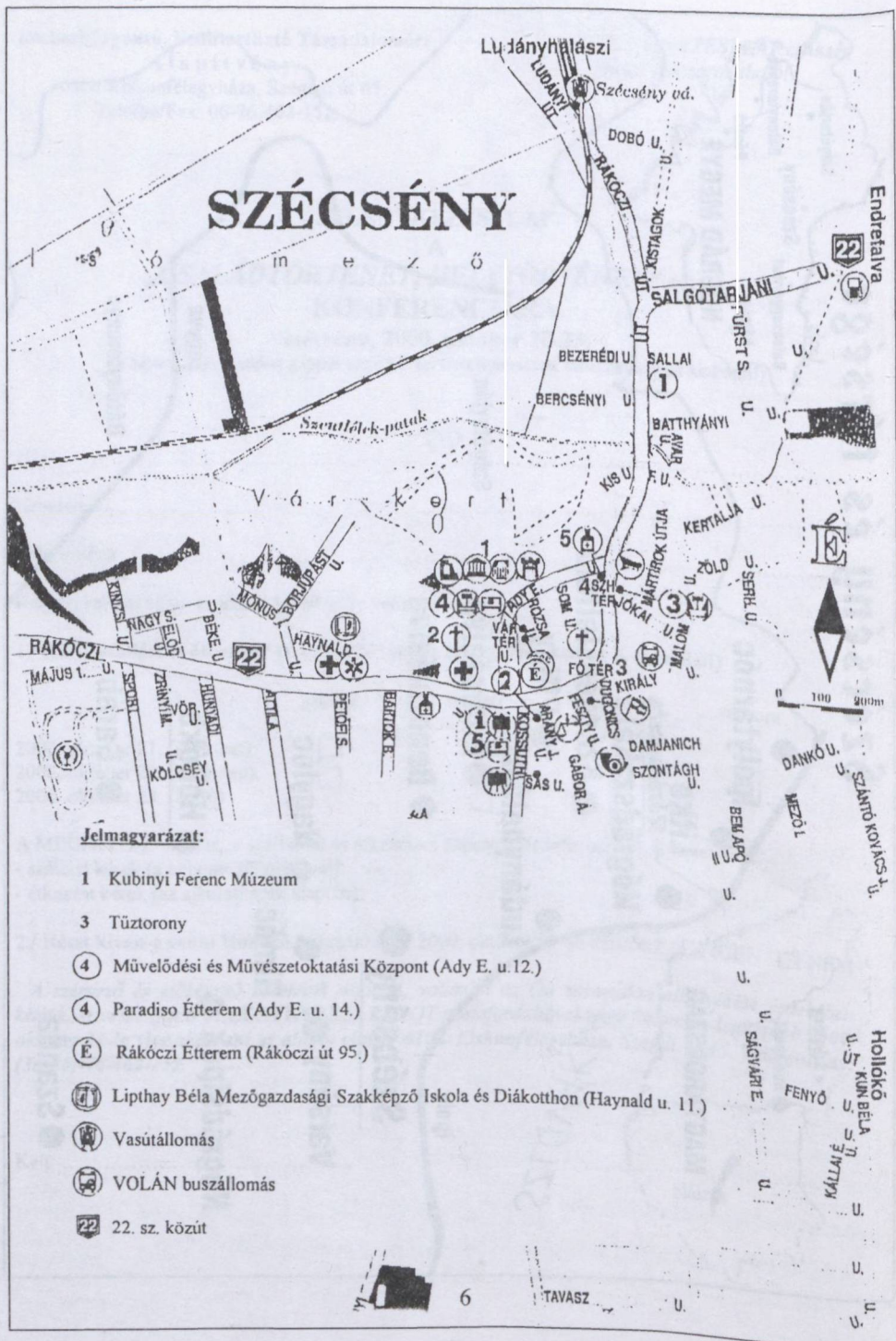
A szervező és előkészítő munkánk segítése, valamint az Ön zavartalan elhelyezése érdekében kérjük, szíveskedjen a JELENTKEZÉSI LAPOT postafordultával vagy faxon, de legkésőbb 2000. október 16-ig visszaküldeni az alábbi címre: 6100. Kiskunfélegyháza, Szegdi út 45. Telefon/Fax: (36-06)-76-462-152.

Kelt:

.....
aláírás

Szécsény és térsége







Oklevél

pályázó részére

A MAGYAR ÁLLAMALAPÍTÁS MILLENNIUMA tiszteletére
az Emberközpontú, Fenntartható Társadalomért Alapítvány által 1999 októberében meghirdetett
CSALÁDTÖRTÉNET, HELYTÖRTÉNET c. pályázaton való részvételéért.
A 2000. október 22–23-án, Szécsényben megrendezett záró, tudományos konferencián kihirdetett
eredményes munkája alapján

_____ részesült.

Kiskunfélegyháza, 2000. október 18.

Kelemen József
a rendezvény kezdeményezője és felelőse

Dr. Samu Mihály
a Konferencia elnöke

Dr. Szegfű László
a Bíráló Bizottság elnöke



Emléklap

pályázó részére

A MAGYAR ÁLLAMALAPÍTÁS MILLENNIUMA tiszteletére
az Emberközpontú, Fenntartható Társadalomért Alapítvány által 1999 októberében meghirdetett
CSALÁDTÖRTÉNET, HELYTÖRTÉNET c. pályázaton való részvételéért.

A 2000. október 22–23-án, Szécsényben megrendezett záró, tudományos konferencia emlékére.

Szécsény, 2000. október 22.

Emberközpontú, Fenntartható
Társadalomért Alapítvány

Szegedi Tudományegyetem
Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar
Történettudományi Tanszék

Szécsény Város
Önkormányzata

ÁLLÁSFOGLALÁS

Az Emberközpontú, Fenntartható Társadalomért Alapítvány (*Kelemen József* kezdeményezése és az 1999. január 15-én történt millenniumi felajánlása alapján) a MAGYAR MILLENNIUM Kormánybiztos Hivatala támogatásával - a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar Történettudományi Tanszéke szakmai irányításával és Szécsény Város Önkormányzatával együttműködve - *CSALÁDTÖRTÉNET, HELYTÖRTÉNET* címmel, 1999 októberében *család- és/vagy helytörténet megírására* pályázatot hirdetett magyar állampolgárok és a határon túli magyarság számára.

A közel 500 jelentkező közül 159 fő, ebből 50 fő határon túli magyar pályázó küldte el családtörténet és/vagy helytörténet tárgyú pályázatát.

A millenniumi rendezvény Szécsényben, 2000. október 22-23-án, a határon innen és határon túlról érkezett közel száz fő részvételével, a programzáró, tudományos konferencián befejezte munkáját, ahol a pályázatok értékelése, az eredmények kihirdetése és a díjak átadása megtörtént.

A konferencia - céljának megfelelően - értékelte a MAGYAR MILLENNIUM tiszteletére rendezett éves programot és szakmai előadásokkal bővítette a résztvevők ismereteit.

A szécsényi Művelődési és Művészetoktatási Központ Színháztermében összegyűlt magyarországi, felvidéki, kárpátaljai, erdélyi, délvidéki és horvátországi pályázók elégedetten és örömmel állapították meg, hogy az 1999 októberében meghirdetett pályázati felhívás messzemenően elérte célját.

A résztvevők - a reményteljes kezdet után - elhatározták a rendezvény folytatását. Egybehangzóan megerősítették, hogy a rendezvényt egy mozgalom keretében, évről évre meg kell ismételni és minden magyart (határon innen és túl) be kell kapcsolni a családtörténet- és a helytörténetírás izgalmas, élményt nyújtó, hasznos munkájába.

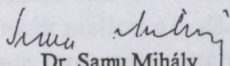
A konferencia résztvevői hangsúlyozták a családtörténeti, helytörténeti munkák megírásának fontosságát és sürgősségét, amely valóságos értékmentő misszióvá válhat. A múlt és jelen regionális és lokális történéseinek megismerése, az eredmények átörökítése nélkülözhetetlen az utódok (utókor) számára. A személyes történet feltárása a családhoz, a településhez, a szűkebb pátriához és a nemzethez való szorosabb kötődés, ragaszkodás, az identitás tudat erősödését jelenti. Egybehangzóan megállapították: a millenniumi rendezvény megalapozta a jövőben elvégzendő feladatokat, ráirányította a magyarság figyelmét a globalizáció jelen veszélyeire, a *család – nemzet-világ* egységének és sorrendiségének megbomlására, amelyeknek jól megalapozott, a *gyökörekbe kapaszkodó*, a racionális és érzelmi töltetű kivédése a *magyarság sorskérdése, megmaradásának legfontosabb feltétele*.

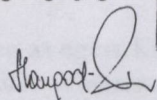
A *családtörténetírás és helytörténetírás* évről évre történő megismétlése érdekében, a konferencia résztvevői **felhívással fordultak** a magyarországi megyék önkormányzataihoz, a települések önkormányzataihoz, a Települési Önkormányzatok Országos Szövetségéhez, a honismereti alapítványokhoz és egyesületekhez, az idegenforgalom és a falusi turizmus meghatározó vezetőihez, valamint az oktatásért, a nemzeti kulturális örökségért, az ifjúsági és családügyekért felelős szaktárcák vezetőihez, hogy egy közös alap létrehozásával teremtsék meg a *fórumot és folyamatosságot biztosító mozgalom* működésének pénzügyi feltételeit, továbbá támogassák az Emberközpontú, Fenntartható Társadalomért Alapítvány (Kiskunfélegyháza) 1999 októberében meghirdetett kezdeményezését és a MAGYAR MILLENNIUM évében, a 2000. évben megvalósított programjának folytatását.

Az állásfoglalást a konferencia résztvevői egyhangúlag elfogadták.

Szécsény, 2000. október 22.

Hitelesítették:


Dr. Samu Mihály
a konferencia elnöke



Hangodi Tamás
az Alapítvány Felügyelő Bizottságának tagja

Zárójelentés és értékelés a „Családtörténet, helytörténet” című pályázatról

A pályázat ötlete Dr. Kelemen József úrtól, az Emberközpontú Fenntartható Társadalomért Alapítvány (továbbiakban EFTA) alapító tagjától származik, aki igen jól érzékelte, hogy a 20. század világégéseivel, népiértékeivel, üldözéseivel és elűldözéseivel, technikai és technológiai forradalmával, a globalizáció okozta károkkal a család, mint a legősebb életfenntartó közösség ellen hat, azt létében veszélyezteti. Ugyanakkor a család betöltött egy bizonyos életteret, amely vagy beszűkül a nyomorúság röghöz kötöttségében, vagy ismét csak a családi köteleket lazítva a végtelenbe táglul.

Az idő, a tér és a család kapcsolatának vizsgálatában mindig is élenjáró JGYTFK Történettudományi Tanszéke – olyan nagy egyéniségének örököseként, mint Dr. Eperjessy Kálmán tanszékalapító professzor, vagy Dr. Benda Kálmán akadémikus – bekapcsolódott a Belvedere Meridionale Alapítvány (továbbiakban BMA) révén, előzetes megbeszélések után ez év januárjában a pályázati munkába. A BMA az előbbi feladatokat látta el:

1. Megszervezte a pályázat előkészítő bizottságot.
2. Kelemen úr aktív közreműködésével összeállította a pályázatok formai és tartalmi követelményeit.
3. Részt vállalt a pályázat kiírásából.
4. Fogadta és regisztrálta a pályázati jelentkezéseket (írásban 375 fő jelentkezett: Magyarországról 240, Erdélyből 118, Szlovákiából 6, Kárpátaljáról 5, Jugoszláviából 4, Horvátországból 1, Hollandiából 1).
5. Elkészítette és valamennyi jelentkezőnek kiküldte a részletes tájékoztatót és útmutatót.
6. Az érdeklődő pályázókkal folyamatosan tartotta a kapcsolatot (levélben, faxon, e-mail és telefon útján) a beadási határidőig, bizony esetekben azon túl is.
7. Fogadta a beérkezett pályaműveket s regisztrálta azokat.
8. A Pályázat Elbíráló Bizottságot megszervezte, a dolgozatokat bírálatra kiadta.
9. A beérkezett 154 pályamunka (ebből 7 versenyen kívül indult) elbírálását, értékelését és rangsorolását elvégezte (l. a mellékletben).
10. Minden egyes dolgozatról (a versenyen kívül érkezettekről is) annotált könyvészeti tételt készített a leendő kiadvány számára.
11. A pályázók nevének, lakcímének és a pályamunkák címének közlése az EFTA illetékesével.
12. A bírálat eredményeiről jegyzéket készített és azt a díjazási javaslatokkal együtt megküldte az EFTA számára.

A pontos tematikai elhatárolás lehetetlen volt, hiszen az egész Kárpát-medencét átfogó helytörténeti munkák mellett a családtörténetekben is bemutatták a szűkebb pátriát, ugyanakkor számos intézménytörténeti (iskola-, ipar-, kultúr- és sport-, pedagógia- művészet- technika- és irodalomtörténeti) mű is beérkezett. Külön kategóriát képeztek a regionális történeti feldolgozások és a demográfiai, életrajzi és néprajzi munkák.

A dolgozatok egy-két kivétellel megfeleltek a nem túl szigorú formai követelményeknek, a tartalmi szóródás ellenben óriási volt. Szép anyag gyűlt össze a családok, egyes szereplők életéről, az emigrációkról, kitelepítésekről, zsidóüldözésről, malenkij robotról, hadifogságról, a diaszpórákban vagy kisebbségben élőkéről. Időben az érdemi munka a kuruckortól aktuálpolitikai témák taglalásáig nyúlt.

A Bíráló Bizottság javaslata 1 db I. díj, 4 db II. díj, 5 db III. díj és 45 db különdíj (1. mellékleten).

13. A Bíráló Bizottság elnöke 2000. október 22-én a szécsényi Művelődési Központban megrendezett nemzetközi tudományos konferencián részletesen értékelte a pályázatokat, aláírta a BMA és az EFTA által is javasolt valamennyi oklevelet és emléklapot.
14. A Bíráló Bizottság elnöke az EFTA felkérésére előadást tartott ugyanott „A mai magyar helytörténetírás helyzete és aktuális problémái” címmel.
15. A BMA a dolgozatok másodpéldányait a megállapodásnak megfelelően Szécsény Város Könyvtárának megküldte.
16. A pályázat rövid történetét, dokumentumait, a jelentkezettek névsorát, a pályázatok annotációját a Belvedere Meridionale Kiskönyvtára következő kötetében való kinyomtatásra előkészítette.
17. A szervezéssel, pályáztatással ill. az értékeléssel és nyomdai előmunkálatokkal kapcsolatos kiadásokat előfinanszírozta.
18. Minderről az EFTA-t részletesen tájékoztatta.

Szeged, 2000. november 1.

(Dr. Szegfű László)
a BMA elnöke
a történelemtudományok kandidátusa



B 179424

Kiadta a Belvedere Meridionale
6725 Szeged, Hattyas sor 10.
Tel/fax: 62/544-759
Felelős kiadó Szegfű László
Technikai szerkesztő Forró Lajos
Korrektor Pető Bálint
Fényszedés Balog Éva, Lázár Jenőné

ISSN 1586 8877
ISBN 963 00 5607 0